

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA
2023 M. GEGUŽĖS 1 D.–2023 M. GEGUŽĖS 31 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	5
4. NORMINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO PATIKRA.....	5
<i>Dėl ministro įsakyme įtvirtintos galimybės aukštosioms mokykloms sudaryti bendradarbiavimo sutartis su Pedagogų rengimo centrais ir aukštųjų mokyklų autonomijos principo.....</i>	<i>5</i>
<i>Dėl Kitos paskirties valstybinės žemės sklypų, parduodamų ar išnuomojamų ne aukciono būdu, administravimo metodikos nuostatų, reglamentuojančių valstybinio žemės sklypo dydžio, būtino statiniui eksploatuoti pagal jo tiesioginę paskirtį, apskaičiavimo tvarką, teisėtumo.....</i>	<i>6</i>
<i>Dėl detaliojo plano, kuriuo buvo suformuotas valstybinės žemės sklypas, sprendinių reikšmės sprendžiant dėl be aukciono parduodamo valstybinės žemės sklypo dydžio, būtino statiniui eksploatuoti pagal jo tiesioginę paskirtį.....</i>	<i>6</i>
<i>Dėl savivaldybės administracijos direktoriaus kompetencijos tvirtinti žalos, padarytos dėl pažeistų ar žuvusių želdinių, apskaičiavimo metodiką.....</i>	<i>8</i>
<i>Dėl pareiškėjo individualiojoje administracinėje byloje teisės teikti apeliacinį skundą dėl teismo sprendimo, kuriuo įvertintas teritorinio viešojo administravimo subjekto priimto norminio teisės akto teisėtumas.....</i>	<i>9</i>
5. RINKIMAI, REFERENDUMAI IR POLITINIŲ PARTIJŲ VEIKLA.....	9
<i>Dėl įrašų fizinio asmens socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje pripažinimo politine reklama.....</i>	<i>9</i>
<i>Dėl VRK sprendimo fiziniams asmenims, kurie nėra politikai ir (ar) politinių partijų nariai, sukeliamų teisinių pasekmių.....</i>	<i>10</i>
7. SOCIALINĖ APSAUGA	10
<i>Dėl galimybės asmenims vienerius metus nemokėti socialinio draudimo įmokų, kai jie po 2018 m. sausio 1 d. per ne mažesnę kaip dešimties metų laikotarpį nebuvo savarankiškai dirbančiais asmenimis .....</i>	<i>10</i>
<i>Dėl tyčinės nusikalstamos veikos padarymo laikotarpio įtakos, sprendžiant dėl valstybinės pensijos skyrimo .....</i>	<i>11</i>
<i>Dėl darbdavio pareigos laiku informuoti Valstybinę darbo inspekciją apie paskelbtas prastovas ir šios pareigos nepaisymo padarinių, skiriant subsidijas darbo užmokesčiui .....</i>	<i>13</i>
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS	15
<i>Dėl neteisėtai Lietuvos Respublikoje esančio užsieniečio teisės kompetentingoms institucijoms pateikti prašymą suteikti jam teisę gyventi šalyje šeimos susijungimo pagrindu.....</i>	<i>15</i>
<i>Dėl alternatyvios sulaikymui priemonės taikymo užsieniečiui, kuriam dėl nušalimo suteikta medicininė pagalba, bet jis dar nėra įleistas į Lietuvos Respubliką.....</i>	<i>16</i>
9. PRIEGLOBSTIS.....	17
<i>Dėl kompetentingų institucijų pareigos tinkamai įvertinti užsieniečio socialinius ir visuomeninius ryšius su Lietuva, kai sprendžiama dėl tinkamiausios ES valstybės narės užsieniečio prieglobsčio prašymui nagrinėti.....</i>	<i>17</i>
<i>Dėl antivyriausybės veiklos dalyvio vaikams kylančios grėsmės tinkamo įvertinimo, sprendžiant jų prieglobsčio prašymus.....</i>	<i>18</i>
12. MOKESČIAI, ĮMOKOS IR KITI PRIVALOMIEJI MOKĖJIMAI.....	18
<i>Dėl mokesčių administratoriaus teisės pagal Mokesčių administravimo įstatymo nuostatas beviltiška pripažinti teismo pagal civilinio proceso taisykles paskirtą baudą.....</i>	<i>19</i>
<i>Dėl mokesčių administratoriaus atsisakymo tenkinti prašymą nutraukti mokestinio patikrinimo procedūrą, kaip savarankiško administracinės bylos nagrinėjimo dalyko .....</i>	<i>19</i>
<i>Dėl tiekėjo sąžiningumo reikšmės, sprendžiant dėl jo pareigos sumokėti PVM, kai vykdant tiekimus Bendrijos viduje įgijėjai (jų vardu veikiantys asmenys) šių prekių neišgabena į kitą valstybę narę.....</i>	<i>20</i>
14. APLINKOS APSAUGA	21
<i>Dėl vandenvietės požeminio vandens išteklių sumažinimo ir vandenvietės apsaugos zonos sumažinimo inicijavimo teisėtumo.....</i>	<i>21</i>
19. REGISTRAI	22

<i>Dėl nuosavybės teisės į Lietuvoje esantį nekilnojamąjį turtą registravimo kitoje šalyje išduoto Europos paveldėjimo pažymėjimo pagrindu.....</i>	<i>22</i>
20. CIVILINĖ ATSAKOMYBĖ UŽ ŽALĄ, ATsirADUSIĄ DĖL VALDŽIOS INSTITUCIJŲ NETEISĖTŲ VEIKSMŲ	23
<i>Dėl profesinės karo tarnybos kario atskiro laikymo nuo kitų nuteistųjų.....</i>	<i>23</i>
<i>Dėl pareigos užtikrinti apsaugą nuo tiesioginių saulės spindulių Laisvės atėmimo vietų ligoninės palatose</i>	<i>24</i>
21. VALSTYBĖS TARNAUTOJO STATUSO ĮGIJIMAS, PASIKEITIMAS, PRARADIMAS IR ATSAKOMYBĖ	24
<i>Dėl asmens nepriekaištingos reputacijos, kaip Vidaus tarnybos statuto 16 straipsnio 1 dalies 7 punkto taikymo pagrindo, vertinimo.....</i>	<i>24</i>
23. VYRIAUSIOSIOS TARNYBINĖS ETIKOS KOMISIJOS SPRENDIMAI.....	25
<i>Dėl išimčių, kurioms esant juridinio asmens veiksmai nelaikomi lobistine veikla.....</i>	<i>25</i>
24. VIETOS SAVIVALDA	26
<i>Dėl savivaldybės mero įgaliojimų nustatyti reikalavimą, kad savivaldybės švietimo įstaigų vadovas mokėtų tautinės mažumos kalbą, kuria toje švietimo įstaigoje yra mokomi vaikai .....</i>	<i>26</i>
27. VISUOMENĖS INFORMAVIMAS	27
<i>Dėl jau viešai prieinamų asmens duomenų skelbimo socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje ir asmens viešumo dėl jo užimamų pareigų.....</i>	<i>27</i>
29. NACIONALINIŲ, EUROPOS SĄJUNGOS IR UŽSIENIO INSTITUCIJŲ FINANSINĖ PARAMA	28
<i>Dėl sprendimo susigrąžinti paramą senaties termino skaičiavimo, kai dėl paramos gavėjo veiksmų tyrimą buvo pradėjusi Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnyba.....</i>	<i>28</i>
37. BAUSMIŲ VYKDYMO IR SUĖMIMO SĄLYGOS	29
<i>Dėl leidimo nuteistajam dirbti darbą, kurio vieta yra už pataisos įstaigos teritorijos ribų, arba mokyti už pataisos įstaigos teritorijos ribų esančioje mokymo įstaigoje, arba dalyvauti įgyvendinant socialinės rehabilitacijos priemones už pataisos įstaigos teritorijos ribų.....</i>	<i>29</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	30
43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS	30
<i>Dėl teismo administravimo veiklos, kaip ginčo dalyko .....</i>	<i>30</i>
<i>Dėl išlaidų atlyginimo, kai apie administracinį sprendimą sužinoma pasikreipus į teismą gynybos .....</i>	<i>31</i>

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
BVK	Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksas
CPK	Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas
DK	Lietuvos Respublikos darbo kodeksas
ES	Europos Sąjunga
ESTT	Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
PVM	pridėtinės vertės mokestis
SESV	Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
VAĮ	Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas
VĮ	valstybės įmonė
VŠĮ	viešoji įstaiga

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

4. Norminių administracinių aktų teisėtumo patikra

4.1. Centrinio valstybinio administravimo subjektų norminių administracinių aktų teisėtumas

Dėl ministro įsakyme įtvirtintos galimybės aukštosioms mokykloms sudaryti bendradarbiavimo sutartis su Pedagogų rengimo centrais ir aukštųjų mokyklų autonomijos principo

Pareiškėjai Seimo nariai prašė iširti Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2010 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. V-54 patvirtinto Pedagogų rengimo reglamento (2023 m. vasario 23 d. įsakymo Nr. V-222 redakcija) (toliau – Reglamentas) 19, 34 ir 36 punktų atitiktį Mokslo ir studijų įstatymo 8 straipsnio 1 daliai, kurioje nustatyta, kad „Aukštoji mokykla turi autonomiją, apimančią akademinę, administracinę, ūkio ir finansų tvarkymo veiklą, grindžiamą savivaldos principu ir akademinę laisve. Lietuvos Respublikos Konstitucijos, šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka aukštosios mokyklos autonomija derinama su atskaitomybe visuomenei, steigėjams ir juridinio asmens dalyviams.“ Taigi pareiškėjai iš esmės abejojo, ar Reglamento 19, 34 ir 36 punktuose įtvirtintu teisiniu reguliavimu nėra pažeidžiamas aukštųjų mokyklų autonomijos principas.

Pagal Reglamento 3.11 punktą pedagogų rengimo centras (toliau – Centras) yra „švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytus reikalavimus atitinkantis universitetas, telkiantis šalies (regiono) mokslinį edukologinį potencialą, bendradarbiavimo pagrindais veikiantis kartu su kitomis ugdomo mokslų krypties grupės studijas vykdančiomis aukštosiomis mokyklomis.“

Reglamento 34 punkte nurodyta: „Vadovaujantis nuostata, kad pedagogų rengimas turi vykti stipriausiose šalies universitetuose, Centrais tampa: Vilniuje ir Šiauliuose – Vilniaus universitetas, Kaune – Vytauto Didžiojo universitetas.“

Reglamento 19 punkte nustatyta:

„19. Pedagoginių studijų programos, teikiančias pedagogo kvalifikaciją:

19.1. vykdo Centrai ir kitos aukštosios mokyklos, turinčios bendradarbiavimo sutartį su Centrais, vykdančios (-čios) akredituotas pedagogikos studijų krypties studijas;

19.2. vykdo Centrai ir kitos aukštosios mokyklos, turinčios bendradarbiavimo sutartį su Centrais, turintys (-čios) akredituotą mokomojo dalyko ir pedagogikos studijų kryptį, jei vykdo programas, suteikiančias dalyko ar ugdomo srities kompetencijas;

19.3. gali vykdyti kitos aukštosios mokyklos, neturinčios bendradarbiavimo sutarties su Centrais, bet vykdančios akredituotas pedagogikos studijų krypties studijas ar akredituotas mokomojo dalyko ir pedagogikos studijų krypties studijas, jei vykdo programas, suteikiančias dalyko ar ugdomo srities kompetencijas.“

Reglamento 36 punkte įtvirtinta: „Centro ir kitų aukštųjų mokyklų bendradarbiavimo sutartyse numatomos studijų programų vykdymo apimtys, studijų programų pasiskirstymas tarp Centro ir kitų aukštųjų mokyklų, susitarimai dėl studijų programų registravimo, pedagoginių stažučių įgyvendinimo, pedagoginių kompetencijų įskaitymo, pedagogų ir dėstytojų kompetencijų tobulinimo programų vykdymo, dėstytojų ir kito personalo dalyvavimo vykdančias studijų programas ir kiti aukštosioms mokykloms svarbūs bendradarbiavimo aspektai.“

Išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad pagal Reglamento 19 punktą bendradarbiavimo sutarties su Centru sudarymas ar tapimas Centru nėra būtina sąlyga aukštajai mokyklai siekiant vykdyti pedagoginių studijų programas, teikiančias pedagogo kvalifikaciją. Norminėje byloje ginčytuose Reglamento punktuose yra nurodyta, kurios aukštosios mokyklos tampa Centrais (34 p.), taip pat įtvirtinta galimybė kitoms aukštosioms mokykloms sudaryti bendradarbiavimo sutartis su Centrais (19.1 ir 19.2 p.), nustatyta, kas turėtų būti numatyta Centro ir kitų aukštųjų mokyklų bendradarbiavimo sutartyse (36 p.), tačiau aukštosioms mokykloms, nesančioms Centrais ir neturinčioms bendradarbiavimo sutarčių su Centrais, taip pat įtvirtinta galimybė vykdyti pedagoginių studijų programas, teikiančias pedagogo kvalifikaciją (ši galimybė *expressis verbis* (aiškiais žodžiais; tiesiogiai) nustatyta Reglamento 19.3 p.), todėl, išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, nėra pagrindo išvadai, kad toks reguliavimas pareiškėjų ginčijama apimtimi varžo aukštųjų mokyklų autonomiją. Išplėstinė teisėjų kolegija sprendė, kad pedagogų rengimo organizavimo modelio pasirinkimas, kai tam tikros aukštosios mokyklos, atitinkančios nurodytus kriterijus, įvardijamos kaip Centrai, ir yra numatyta galimybė kitoms aukštosioms mokykloms su Centrais sudaryti bendradarbiavimo sutartis, nesant ribojamai kitų aukštųjų mokyklų galimybei vykdyti pedagoginių studijų programas, teikiančias pedagogo kvalifikaciją, nepažeidžia aukštųjų mokyklų autonomijos principo.

Nagrinėtos norminės bylos kontekste pabrėžta, kad Reglamento 19.3 punktas negali būti aiškinamas kaip nustatantis galimybę tik tęsti (toliau vykdyti) pedagoginių studijų programas, teikiančias pedagogo kvalifikaciją, toms aukštosioms mokykloms, kurios šios normos įsigaliojimo metu faktiškai vykdo atitinkamas studijas. Šiuo aspektu Reglamento 19.3 punkte įtvirtintas teisinis reguliavimas turi būti suprantamas, kaip įtvirtinantis galimybę aukštosioms mokykloms, kurios nėra įvardintos Centrais ir su jais neturi bendradarbiavimo sutarties, tiek tęsti, tiek pradėti vykdyti pedagoginių studijų programas, teikiančias pedagogo kvalifikaciją. Paminėta galimybė nėra siejama su Reglamento 19.3 punkto priėmimo ir (arba) įsigaliojimo momentu. Taigi pagal Reglamento 19.3 punktą aukštosios mokyklos, kurios nėra įvardintos kaip Centrai ir neturi bendradarbiavimo sutarties su Centrais, gali pradėti vykdyti pedagoginių studijų programas, teikiančias pedagogo kvalifikaciją, kai įvykdo atitinkamus teisės aktuose nustatytus reikalavimus (be kita ko, akredituoja ketinamas vykdyti studijas). Taip aiškinant Reglamento 19.3 punktą, jame įtvirtintu teisiniu reguliavimu nėra ribojama aukštųjų mokyklų, siekiančių pradėti vykdyti pedagoginių studijų programas, teikiančias pedagogo kvalifikaciją, autonomija.

Išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, kad Reglamento 19, 34 ir 36 punktai neprieštarauja Mokslo ir studijų įstatymo 8 straipsnio 1 daliai, o Švietimo, mokslo ir sporto ministras, priimdamas Reglamento 19, 34 ir 36 punktus, neviršijo savo įgaliojimų.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 17 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. I-1-968/2023

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00081-2022-3

Procesinio sprendimo kategorija 4.1

[Prieiga internete](#)

Dėl Kitos paskirties valstybinės žemės sklypų, parduodamų ar išnuomojamų ne aukciono būdu, administravimo metodikos nuostatų, reglamentuojančių valstybinio žemės sklypo dydžio, būtino statiniui eksploatuoti pagal jo tiesioginę paskirtį, apskaičiavimo tvarką, teisėtumo

Dėl detaliojo plano, kuriuo buvo suformuotas valstybinės žemės sklypas, sprendinių reikšmės sprendžiant dėl be aukciono parduodamo valstybinės žemės sklypo dydžio, būtino statiniui eksploatuoti pagal jo tiesioginę paskirtį

Apžvelgiamoje norminėje byloje buvo atliekamas tyrimas dėl Kitos paskirties valstybinės žemės sklypų, parduodamų ar išnuomojamų ne aukciono būdu, administravimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2020 m. sausio 24 d. įsakymu Nr. 3D-40 (toliau – Metodika), 6, 10 ir 11 punktų, nustatančių be aukciono parduodamo ar nuomojamo valstybinės žemės sklypo dydžio, reikalingo statinį eksploatuoti pagal jo tiesioginę paskirtį, apskaičiavimo tvarką, atitikties įstatymų ir Vyriausybės norminio akto nuostatomis, tiek kiek: (1) pagal juos (punktus) nustatomas valstybinės žemės sklypo dydis neužtikrina kiekvieno statinio ar įrenginio ir jų priklausinių tinkamo naudojimo pagal Nekilnojamojo turto kadastrę įrašytą jų tiesioginę paskirtį; (2) pagal juos (punktus) nustatant valstybinės žemės sklypo dydį nėra atsižvelgiama į teritorijoje galiojančio detaliojo plano sprendinius – detalioju planu suformuoto žemės sklypo ribas ir užstatymo tankį.

Pirmuoju aspektu pareiškėjas (individualią bylą nagrinėjęs teismas) abejojo minėtų Metodikos nuostatų atitiktimi Žemės įstatymo (toliau nuorodos į įstatymo, galiojusio iki 2023 m. sausio 4 d., redakciją) 10 straipsnio 5 dalies 1 punktui, įtvirtinančiam, kad valstybinės žemės sklypai parduodami be aukciono, „jeigu jie užstatyti fiziniams ir juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausančiais statiniais ar įrenginiais, <...>. Valstybinės žemės sklypai parduodami tokio dydžio, kuris būtinas statiniams ar įrenginiams eksploatuoti pagal <...> jų tiesioginę paskirtį.“

Nustatyta, kad pagal tikrintas Metodikos nuostatas valstybinės žemės sklypo dydį, būtiną statiniams eksploatuoti, sudaro šių valstybinės žemės plotų visuma: (1) paties statinio užimamas plotas, kuris atitinka statinio konstrukcijų (taip pat ir išsikišusių konsolinių konstrukcijų, stogo konstrukcijų, balkonų ir kt.) projekciją į žemės paviršių; (2) pagal Metodikos 6 punkte nurodytas formules apskaičiuotas statiniui prižiūrėti (prie jo privažuoti, prieiti) reikalingas plotas, kurio dydis tiesiogiai priklauso nuo minėto statinio ploto; (3) Metodikos 6 punkte nurodytus plotus viršijanti su statinio eksploatacija susijusiems poreikiams tenkinti naudojamos žemės ploto dalis, tenkinanti Metodikos 10 ir 11 punktuose nustatytas (įvardytas) sąlygas, t. y. minėtiems poreikiams tenkinti naudojama žemės dalis, neviršijanti 10 proc. pagal Metodikos 6 punktą apskaičiuoto ploto (10 p.), taip pat įstatymuose ir kituose norminiuose aktuose nustatytas privalomas žemės plotas (11 p.).

Vertindama tokio reguliavimo atitiktį minėtai įstatymo nuostatai, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija akcentavo, kad, pirma, pagal Metodikos 6 punktą apskaičiuotas plotas laikomas būtinu bet kokios paskirties statiniui eksploatuoti, nepriklausomai nuo (faktinių) individualaus atvejo aplinkybių, kaip antai statinio bei jo

priklausinių išsidėstymo žemės sklype, aukščio, patalpų ploto, statinio formos, realiu atitinkamo žemės ploto naudojimu statiniui eksploatuoti ir pan. Šiuo aspektu taip pat atskirai pastebėta, kad, išskyrus po pačiu statiniu esantį plotą, nėra jokių taisyklių, kaip šio statinio atžvilgiu turi būti išsidėstęs likęs žemės plotas, apskaičiuotas pagal Metodikos 6 punktą. Be to, LVAT taip pat paminėjo, kad dėl Metodikos 6 punkte nustatytos formulės taikymo gali susidaryti situacija, kai vien, pavyzdžiui, vieno kv. m skirtumas gali lemti reikšmingą pagal Metodikos 6 punktą apskaičiuoto valstybinės žemės ploto dydžio pokytį, nepriklausomai nuo to, ar iš tiesų toks (didesnis) plotas yra būtinas statiniui eksploatuoti, kaip tai suprantama, be kita ko, pagal Žemės įstatymo nuostatas.

Antra, kaip pastebėjo išplėstinė teisėjų kolegija, Metodikos 10 ir 11 punktų nuostatomis ne tik nustatoma išimtis iš Metodikos 6 punkto, bet ir įtvirtinami apribojimai, apsprendžiantys kokio dydžio su statinio eksploatavimu susijusiems poreikiams tenkinti naudojamo žemės ploto dalis gali būti įtraukta į be aukciono parduodamo ar nuomojamo valstybinės žemės sklypo dydį: (i) Metodikos 10 punkte nurodytas valstybinės žemės ploto (sklypo) dydis ne tik kad nėra siejamas su naudojamo statinio paskirtimi, bet ir jame nurodyto 10 proc. dydžio ribojimo taikymas bei šios ribos neviršijančio ploto įskaičiavimas iš esmės nepriklauso nuo jokių konkretaus atvejo individualių aplinkybių; (ii) Metodikos 11 punkte nurodytos išimtys iš minėto 10 proc. dydžio ribojimo, siejamos tik su konkrečiai jame įvardytų įstatymų ir kitų norminių aktų nuostatomis bei kituose (neišvardytuose) teisės aktuose nustatytais reikalavimais, pagal kuriuos atitinkami žemės plotai turi būti aptariamame žemės sklype.

Šiomis aplinkybėmis išplėstinė teisėjų kolegija pastebėjo, kad individualaus vertinimo, su kuriuo, be kita ko, siejamas Žemės įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 1 punkto antro sakinio taikymas, stoka (nebuvimas) neleido objektyviai paneigti abejonės (kurią nurodė ir pareiškėjas), kad pagal tikrintas Metodikos nuostatas apskaičiuotas valstybinės žemės sklypo (ploto) dydis tam tikrais atvejais gali neatitikti minėtos įstatymo nuostatos reikalavimų. Kitaip tariant, buvo pagrįsta teigti, kad tikrintu poįstatyminiu teisės aktu, priklausomai nuo konkrečios situacijos, galėjo būti: (i) išplečiamas, be kita ko, Žemės įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 1 punkto, kuris turi būti aiškinamas ir taikomas griežtai, taikymas; (ii) nepagrįstai susiaurinamas šios įstatymo nuostatos turinys, dėl ko, be kita ko, gali būti neproporcingai suvaržytos atitinkamo statinio savininko teisės. Tačiau, kaip akcentavo išplėstinė teisėjų kolegija, teisėkūros subjektas nenumatė jokios galimybės koreguoti (mažinti arba didinti) pagal Metodikos 6 bei 10 ir 11 punktus apskaičiuoto be aukciono parduodamo valstybinės žemės sklypo (ploto) dydžio, kai: (1) pagal šias poįstatyminio akto nuostatas apskaičiuotas plotas yra akivaizdžiai per didelis ir nėra būtinas konkrečiam statiniui pagal jo tiesioginę paskirtį eksploatuoti; (2) kai statinio savininkas objektyviai pagrindžia (įrodo), kad pagal aptariamą Metodikos nuostatas apskaičiuotas valstybinės žemės sklypo (ploto) dydis yra nepakankamas tinkamam statinio eksploatavimui pagal jo tiesioginę paskirtį užtikrinti.

Atitinkamai LVAT sprendė, kad pakako teisinių argumentų vertinti, jog pareiškėjo ginčyta apimtimi, t. y. tiek, kiek nėra numatytos minėtos išimtys, Metodikoje nustatytu teisiniu reguliavimu buvo paneigta Žemės įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 1 punkte įtvirtinta principinė taisyklė dėl valstybinės žemės sklypo dydžio. Todėl išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, kad Metodikos 6 punktas bei 10 ir 11 punktai tiek, kiek pagal juos apskaičiuotas be aukciono parduodamo valstybinės žemės sklypo (ploto) dydis nėra būtinas ar pakankamas statiniui eksploatuoti pagal Nekilnojamojo turto kadastrę nurodytą jo tiesioginę paskirtį, prieštarauja Žemės įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 1 punktui.

Likusią norminės bylos dalį, susijusią su detaliojo plano sprendinių reikšme, LVAT nutraukė pripažinęs, kad pareiškėjo nurodytos aukštesnės teisinės galios teisės aktų nuostatos nenustato teisinio reguliavimo, kurį pareiškėjas teigė esant nustatytą. Išplėstinė teisėjų kolegija šioje dalyje, be kita ko, akcentavo (konstatavo), kad:

– Žemės įstatymo 10 straipsnio 6 dalis¹ negali būti aiškinama kaip reiškianti, jog, be kita ko, šio straipsnio 5 dalies 1 punkto pagrindu parduodamo valstybinės žemės sklypo dydis savaime atitinka jau anksčiau teritorijos planavimo dokumento pagrindu suformuoto valstybinės žemės sklypo, kuriame stovi statiniai, dydį – vien tai, kad detalioju planu ar kitu dokumentu yra suformuotas valstybinės žemės sklypas, savaime nesukuria šiame sklype esančio statinio savininko teisės be aukciono įgyti šį visą valstybinės žemės sklypą. Toks interesas gali būti įgyvendintas tik tuo atveju, jeigu nustatomos visos teisės aktuose įtvirtintos būtiniosios sąlygos įsigyti valstybinę žemę lengvatine tvarka (be aukciono), t. y., be kita ko, pripažinus, kad būtent tokio dydžio valstybinės žemės sklypas yra būtinas šiems statiniams eksploatuoti pagal jų tiesioginę paskirtį;

– Žemės įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 1 punktas apima tik atvejus, susijusius su jau valstybinės žemės sklype esančių statinių naudojimu pagal jų tiesioginę paskirtį, t. y. šioje įstatymo nuostatoje nustatytas teisės be

¹ Parduodamų valstybinės žemės sklypų dydis nustatomas pagal teritorijų planavimo dokumentus ar žemės valdos projektus. Maksimalius parduodamų valstybinės žemės sklypų dydžius nustato Žemės reformos ir kiti įstatymai.

aukciono įsigyti valstybinės žemės sklypą pagrindas nėra ir negali apimti atveju, kai, pavyzdžiui, esamo statinio vietoje siekiama pastatyti kitą statinį, keisti statinio pagrindinę paskirtį. Tuo tarpu tokių privalomojo teritorijos naudojimo reglamento reikalavimų, kaip leidžiamasis žemės sklypo užstatymo tankis, kuris nėra siejamas su statiniui eksploatuoti būtinu žemės plotu minėtos Žemės įstatymo nuostatos taikymo tikslais, nustatymas detalajame plane nedaro įtakos jau pastatyto statinio naudojimui pagal jo tiesioginę paskirtį. Taigi, galiojančiame detalajame plane nustatytas (didžiausias) leidžiamasis žemės sklypo užstatymo tankis nėra reikšmingas sprendžiant dėl statiniui eksploatuoti pagal jo tiesioginę paskirtį būtino valstybinės žemės sklypo dydžio Žemės įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 1 punkto taikymo tikslais.

– Konstitucinis teisėtų lūkesčių apsaugos principas negali būti aiškinamas, kaip reiškiantis, kad valstybinėje žemėje esančių statinių savininkas turi teisę Žemės įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 1 punkto pagrindu be aukciono įsigyti didesnę nei šios nuostatos (punkto) antrame sakinyje nurodyto dydžio valstybinės žemės sklypą.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 24 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eI-4-629/2023

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00095-2022-8

Procesinio sprendimo kategorijos: 4.1; 15.1.1

[Prieiga internete](#)

4.2. Teritorinių ar savivaldybių administravimo subjektų norminių administracinių aktų teisėtumas

Dėl savivaldybės administracijos direktoriaus kompetencijos tvirtinti žalos, padarytos dėl pažeistų ar žuvusių želdinių, apskaičiavimo metodiką

Byloje pagal Vilniaus miesto apylinkės teismo prašymą vertintas Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) direktoriaus 2020 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. 30-2871/20 patvirtintos Turtinės žalos dėl pažeistų ir žuvusių želdinių apskaičiavimo metodikos (toliau – Metodika) teisėtumas.

Pirmosios instancijos teismas pripažino, kad Metodika priimta viršijant kompetenciją, prieštarauja VAĮ 3 straipsnio 1 dalies 8 punktui, Aplinkos apsaugos įstatymo (redakcija, galiojusi nuo 2020 m. liepos 10 d. iki 2021 m. sausio 1 d.) 6 straipsnio 5 dalies 11 punktui, 32 straipsnio 4 daliai, Želdynų įstatymo (redakcija, galiojusi nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2021 m. lapkričio 1 d.) 26 straipsnio 3 daliai, 29 straipsniui.

Atsižvelgęs į tai, kad patvirtindamas Metodiką Administracijos direktorius vykdė administracinį reglamentavimą, įvertinęs Metodikos pobūdį, įskaitant tai, kad ji skirta įvertinti ir apskaičiuoti statybos darbų metu pažeistų ar žuvusių želdinių atkuriamąją vertę, LVAT darė išvadą, kad ji sukuria bendro, abstraktaus pobūdžio elgesio taisykles, kurios taikomos vienodai ir yra visuotinai privalomos teisinių santykių dalyviams, potencialiems statytojams (užsakovams). Metodika nėra vienkartinė Administracijos direktoriaus valia, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei, nes pagal Metodiką ši grupė netiesiogiai yra apibrėžiama rūšiniais požymiais kaip potencialūs statytojai (užsakovai), kuriais gali būti kiekvienas reikalavimus atitinkantis subjektas, tiesiogiai ir konkrečiai šių statytojų (užsakovų) neidentifikuojant. Metodika nėra skirta vidiniam naudojimui, t. y. nelaikytina vidaus administravimo aktu, skirtu konkrečioms Administracijos struktūriniais padaliniais ir jų darbuotojams.

LVAT pažymėjo, jog Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 26 punkto ir 29 straipsnio 8 dalies 2 punkto normos nesudaro juridinio pagrindo Metodikai, kaip poįstatyminiam aktui, nustatančiam statybos darbų metu pažeistų ar žuvusių želdinių atkuriamosios vertės įvertinimą ir apskaičiavimą, priimti. Minėtos teisės normos apibrėžia savivaldybės ir savivaldybės administracijos direktoriaus funkcijas tam tikrose srityse, tačiau šiose įstatymų nuostatose nėra įtvirtintas teisinis reguliavimas, numatantis, kad savivaldybės administracijos direktorius tvirtina tokio pobūdžio Metodikas. LVAT vertinimu, Vietos savivaldos įstatymo, Aplinkos apsaugos įstatymo ir Želdynų įstatymo nuostatų loginė ir sisteminė analizė suponuoja išvadą, kad metodikas, susijusias su želdinių atkuriamosios vertės ir aplinkai padarytos žalos apskaičiavimu, tvirtina Aplinkos ministerija; savivaldybės institucijų kompetencija žalos, padarytos dėl pažeistų ar žuvusių želdinių, apskaičiavimo srityje *expressis verbis* (aiškiais žodžiais, tiesiogiai) nėra nustatyta, ji savivaldybės institucijoms taip pat nėra deleguota Vyriausybės, todėl nagrinėtu atveju savivaldybė (savivaldybės institucija), patvirtindama Metodiką, kurioje nustatytas žalos (nuostolių) apskaičiavimo mechanizmas ir formulė, veikė viršydama jai priskirtą kompetenciją. Įstatymuose nesant įtvirtintos galimybės (teisės, pareigos ar funkcijos) priimti ir patvirtinti Turtinės žalos dėl pažeistų ir žuvusių želdinių apskaičiavimo metodiką, atsakovas veikė neteisėtai, t. y. *ultra vires* (viršijant įgaliojimus).

LVAT atmetė Administracijos direktoriaus apeliacinį skundą.

2023 m. gegužės 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-778-662/2023
Teismo proceso Nr. 3-61-3-01146-2022-1
Procesinio sprendimo kategorija 4.2
[Prieiga internete](#)

Dėl pareiškėjo individualiojoje administracinėje byloje teisės teikti apeliacinį skundą dėl teismo sprendimo, kuriuo įvertintas teritorinio viešojo administravimo subjekto priimto norminio teisės akto teisėtumas

Byloje pagal LVAT prašymą vertintas Vilniaus miesto savivaldybės tarybos (toliau – Taryba) 2017 m. lapkričio 22 d. sprendimo Nr. 1-1238 „Dėl žemės mokesčio tarifų 2018 metams nustatymo“ (toliau – Sprendimas) 1.1.2 papunkčio teisėtumas.

Pirmosios instancijos teismas pripažino, kad 1.1.2 papunktis neprieštarauja Žemės mokesčio įstatymo 6 straipsnio 3 daliai (2011 m. gruodžio 21 d. įstatymo Nr. XI-1829 redakcija, įskaitant šio straipsnio 3 dalies 2 punktą – 2014 m. balandžio 4 d. Nr. XII-846 redakcija). Pirmosios instancijos teismas atsakovu byloje laikė Tarybą, trečiaisiais suinteresuotais asmenimis į bylą įtraukė individualiosios administracinės bylos, kurioje buvo iškeltas norminio administracinio teisės akto teisėtumo klausimas, šalis – Vilniaus miesto savivaldybės administraciją (toliau – Administracija), Z. V., R. K. bei E. L.

Atsižvelgęs į tai, kad su apeliaciniu skundu dėl pirmosios instancijos teismo sprendimo panaikinimo kreipėsi trečiasis suinteresuotas asmuo Z. V., LVAT pabrėžė, jog tiriant norminio administracinio akto teisėtumą nėra sprendžiamas pažeistų subjektinių teisių gynimo klausimas, o tik siekiama išsiaiškinti, ar norminis administracinis aktas neprieštarauja įstatymui ar Vyriausybės norminiam aktui, todėl bylą nagrinėjantis teismas atlieka norminio administracinio akto teisėtumo kontrolės funkciją ir nesprenžia dėl suinteresuotųjų asmenų subjektinių teisių gynimo. Įvertinęs bylos faktines aplinkybes, LVAT konstatavo, kad nagrinėtu atveju pirmosios instancijos teismas netinkamai nurodė bylos dėl norminio administracinio akto teisėtumo tyrimo šalis, nesant procesinio pagrindo į bylą trečiaisiais suinteresuotais asmenimis įtraukė Administraciją, Z. V., R. K. bei E. L. Poveikis Z. V., kuri yra pareiškėja individualiojoje administracinio ginčo byloje, individualių teisių ir pareigų apimčiai sietinas ne su norminio administracinio akto teisėtumo kontrolės proceso rezultatu, bet su administracinio ginčo išsprendimu. Minėtų subjektų nepagrįstas įtraukimas į norminės bylos procesą negali būti pagrindas jiems suteikti procesines teises, kuriomis gali disponuoti tik pagrįstai ir teisėtai dalyvaujantys administracinės bylos procese asmenys, taigi ir pateikti apeliacinį skundą.

LVAT pašalino iš dalyvaujančių byloje asmenų Administraciją, Z. V., R. K. bei E. L. ir nutraukė apeliacinį procesą pagal Z. V. apeliacinį skundą.

2023 m. gegužės 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-420-525/2023
Teismo proceso Nr. 3-61-3-02491-2021-4
Procesinio sprendimo kategorija 4.2
[Prieiga internete](#)

5. Rinkimai, referendumai ir politinių partijų veikla

5.7. Kiti su rinkimais, referendumais ir politinių partijų veikla susiję klausimai

Dėl įrašų fizinio asmens socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje pripažinimo politine reklama

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) sprendimo dalies, kuria fizinio asmens socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje paskelbti įrašai pripažinti paslėpta Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos (toliau – LVŽS) politine reklama, o šių atlygintinai skelbtų įrašų išlaidos – LVŽS išlaidomis, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo LVŽS skundą, nustatęs, kad ginčo publikacijose pateikta informacija (turinio esmė) atitiko būtinuosius politinės reklamos požymius, politinės reklamos objektas – LVŽS ir jos kandidatas, propaguotos LVŽS ir konkretaus kandidato idėjos, skelbimai iliustruoti partijos logotipu bei partijos keliamo kandidato nuotrauka.

Vertindama, ar ginčo informacija yra laikytina politine reklama, kaip tai apibrėžta Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 dalies 8 punkte, t. y. ar informacija buvo

skleidžiama valstybės politiko, politinės partijos, politinės partijos nario, politinės kampanijos dalyvio, jų vardu ir (ar) interesais, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad nagrinėtoje byloje nebuvo duomenų, jog paskyros valdytojas (naudotojas) buvo ginčui aktualių rinkimų LVŽS politinės kampanijos dalyvis, politikas ar politinės partijos narys. Bylos duomenys taip pat patvirtino, jog atsakydamas į VRK paklausimus, paskyros valdytojas nurodė, kad visos publikuojamos bei reklamuojamos socialiniame tinkle „Facebook“ publikacijos – jo bei VšĮ „Maksimalistinės Psichoterapijos Draugija“ vertybių reklama už jo asmenines bei minėtos įmonės lėšas. Byloje nustatytos aplinkybės patvirtino, kad ginčo informacija socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje buvo paskleista galbūt šios paskyros valdytojo iniciatyva, o ne LVŽS ar konkretaus jos nario, politiko, politinės kampanijos dalyvio vardu ir (ar) interesais.

LVAT darė išvadą, jog vien tai, kad iš aptariamos informacijos galima bendrais bruožais identifikuoti socialinio tinklo paskyros naudotojo politines pažiūras ar itin abstrakčiai nurodomą palaikymą konkrečioms Lietuvos politinėms partijoms ar politikams, savaime nelemia, kad ginčo informacija atitinka visus Įstatymo 2 dalies 8 punkte nustatytus kriterijus, t. y. kad buvo siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ir (ar) buvo propaguojama konkreti politinė partija, politikas, politinės kampanijos dalyvis, jų idėjos, tikslai, programa, ir yra laikytina politine reklama. Todėl skundžiama VRK sprendimo dalimi ginčo informacija nepagrįstai pripažinta politine reklama.

LVAT tenkino pareiškėjo LVŽS apeliacinį skundą – panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino skundžiamą VRK sprendimo dalį bei priteisė pareiškėjui jo patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.

2023 m. gegužės 3 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-574-662/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01807-2021-4

Procesinio sprendimo kategorija 5.7

[Prieiga internete](#)

Dėl VRK sprendimo fiziniams asmenims, kurie nėra politikai ir (ar) politinių partijų nariai, sukeliamų teisinių pasekmių

Pareiškėjas G. G. su skundu kreipėsi į teismą, prašydamas panaikinti Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) sprendimą, kuriuo pripažinta, kad Seimo rinkimų kampanijos metu G. G. užsakytos ir išplatintos skrajutės, kuriomis raginama nebalsuoti už kandidatą ir jo atstovaujamą partiją, yra neigiama politinės partijos Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų kandidato politinė reklama, yra paslėpta politine reklama.

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą – panaikino skundžiamą VRK sprendimą, konstatavęs, kad pareiškėjo išplatintuose lankstinukuose nurodyta informacija laikytina įprastinio pobūdžio informaciniu pranešimu apie konkretaus valstybės politiko veiklą ir pagal savo turinį nėra politinė reklama.

LVAT pažymėjo, jog nagrinėtu atveju nebuvo pagrindo traktuoti, kad ginčo informacijos skleidimu buvo propaguojamas kuris nors valstybės politikas, politinė partija, politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa. Skrajutėmis platinta informacija nepagrįstai pripažinta politine reklama, kadangi ji neatitiko Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo 2 dalies 8 punkte nustatyto kriterijaus, t. y. skrajutės nebuvo platinamos valstybės politiko, politinės partijos, politinės partijos nario, politinės kampanijos dalyvio, jų vardu ir (ar) interesais.

LVAT atmetė VRK apeliacinį skundą.

2023 m. gegužės 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-375-575/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01917-2021-6

Procesinio sprendimo kategorija 5.7

[Prieiga internete](#)

7. Socialinė apsauga

7.2. Draudėjų, apdraustųjų asmenų ir socialinio draudimo įmokų gavėjų teisės, pareigos ir atsakomybė

7.2.2. Draudėjų pareigos

Dėl galimybės asmenims vienerius metus nemokėti socialinio draudimo įmokų, kai jie po 2018 m. sausio 1 d. per ne mažesnę kaip dešimties metų laikotarpį nebuvo savarankiškai dirbančiais asmenimis

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl valstybinio socialinio draudimo ir privalomojo sveikatos draudimo įmokų apskaičiavimo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad po 2018 m. sausio 1 d. (po Valstybinio socialinio draudimo įstatymo (toliau – VSDĮ) 11 straipsnio 3 dalies taikymo pradžios) pareiškėjas savarankiškai dirbančiu asmeniu tapo nebe pirmą, o antrą kartą, todėl atsakovas pagrįstai netenkino pareiškėjo skundų dėl socialinių draudimo įmokų nemokėjimo lengvatos taikymo VSDĮ 11 straipsnio 3 dalies pagrindu.

Pareiškėjas, nesutikdamas su pirmosios instancijos teismo sprendimu, pateikė apeliacinį skundą, kuriame nurodė, kad jis po 2018 m. sausio 1 d. nebuvo savarankiškai dirbančiu asmeniu didesnę kaip dešimties metų laikotarpį, todėl atsakovas neturėjo jokio teisinio pagrindo 1 599,23 Eur dydžio papildomų įmokų sumą apskaičiuoti nuo pareiškėjo deklaruotų pajamų, gautų iš 2019 metais vykdytos individualios veiklos pagal verslo liudijimus (VSDĮ 11 str. 3 d.).

VSDĮ 11 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad individualių įmonių savininkai, mažųjų bendrijų nariai, ūkinių bendrijų tikrieji nariai, ūkininkai bei jų partneriai ir asmenys, vykdantys individualią veiklą, kaip ji apibrėžta Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme, vienus metus nuo pirmosios veiklos pradžios socialinio draudimo įmokų gali nemokėti. Pirmosios veiklos pradžia laikoma diena, kurią po 2018 m. sausio 1 d. asmuo pirmą kartą tampa savarankiškai dirbančiu asmeniu. Šios dalies nuostata taikoma ir asmenims, kurie po 2018 m. sausio 1 d. per ne mažesnę kaip dešimties metų laikotarpį nebuvo savarankiškai dirbančiais asmenimis.

Byloje nebuvo ginčo dėl aplinkybių, jog pareiškėjas nuo 2008 m. balandžio 10 d. iki 2009 m. sausio 16 d. buvo individualios įmonės savininku. Taip pat pareiškėjas nuo 2019 m. birželio 15 d. iki 2019 m. liepos 15 d. ir nuo 2019 m. rugpjūčio 23 d. iki 2019 m. spalio 11 d. vykdė savarankišką veiklą kaip asmuo, įsigijęs verslo liudijimą. Taigi pareiškėjas nuo 2009 m. sausio 17 d. iki 2019 m. birželio 14 d., t. y. daugiau nei 10 metų, nebuvo savarankiškai dirbančiu asmeniu. Ginčo dėl to, kad pareiškėjo nuo 2019 m. birželio 15 d. vykdyta savarankiška veikla nebuvo jo pirmoji individuali veikla, nebuvo. Tačiau pareiškėjo pozicija paremta VSDĮ 11 straipsnio 3 dalies paskutinio sakinio nuostata, pagal kurią galimybė nemokėti vienus metus socialinio draudimo įmokų taikoma ir asmenims, kurie po 2018 m. sausio 1 d. per ne mažesnę kaip dešimties metų laikotarpį nebuvo savarankiškai dirbančiais asmenimis. Tokios pareiškėjo pozicijos nepaneigė pirmosios instancijos teismo pateiktas VSDĮ 11 straipsnio 3 dalies aiškinimas bei Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 2, 3, 8, 10, 11, 12, 13, 19, 25, 35 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – Pakeitimo įstatymas) aiškinamojo rašto citavimas. Kaip matyti, Pakeitimo įstatymo aiškinamajame rašte nebuvo aiškinamas VSDĮ 11 straipsnio 3 dalies paskutinis sakinyss. Nors pirmosios instancijos teismas teisingai nustatė, kad po 2018 m. sausio 1 d. (po VSDĮ 11 straipsnio 3 dalies taikymo pradžios) pareiškėjas savarankiškai dirbančiu asmeniu tapo nebe pirmą, o antrą kartą, tačiau tokia aplinkybė savaime nepaneigia galimybės pareiškėjui atitikti VSDĮ 11 straipsnio 3 dalies paskutiniame sakinyje įtvirtintą sąlygą.

Teisėjų kolegija, vadovaudamasi teleologinio, taip pat iš dalies lingvistinio bei sisteminio teisės aiškinimo metodų taisyklėmis, sprendė, kad VSDĮ 11 straipsnio 3 dalies paskutinio sakinio sąlyga – per ne mažesnę kaip dešimties metų laikotarpį nebuvo savarankiškai dirbančiais asmenimis – yra prilyginama VSDĮ 11 straipsnio 3 dalyje vartojamai sąvokai „pirmoji veikla“ bei „pirmą kartą tampa savarankiškai dirbančiu asmeniu“. Tai reiškia, kad kai po VSDĮ 11 straipsnio 3 dalies įsigaliojimo, t. y. 2018 m. sausio 1 d., asmuo pradeda dirbti savarankiškai ir nuo paskutinės jo prieš tai dirbto savarankiško darbo dienos jau yra praėję daugiau nei 10 metų, tai prilygsta pirmosios veiklos sąvokai. Įstatymų leidėjas, pasirinkdamas ilgą (didesnę nei 10 metų) laikotarpį, kai asmuo nedirbo savarankiškai, prilygina tokio asmens situaciją pirmą kartą pradedančiam savarankišką veiklą asmeniui.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas tenkintas, o ginčijami sprendimai panaikinti.

2023 m. gegužės 10 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-587-815/2023

Teisminio proceso Nr. 3-63-3-02416-2021-3

Procesinio sprendimo kategorijos: 7.1; 7.2.2

[Prieiga internete](#)

7.5. Valstybinės pensijos

7.5.3. Pareigūnų ir karių valstybinės pensijos

Dėl tyčinės nusikalstamos veikos padarymo laikotarpio įtakos, sprendžiant dėl valstybinės pensijos skyrimo

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VSDFV) Panevėžio skyriaus ir VSDFV sprendimų, kuriais pareiškėjui – į atsargą išleistam kariui – atsakyta skirti pareigūnų ir karių valstybinę pensiją dėl to, kad pareiškėjas buvo teistas už tyčinės nusikalstamos veikos padarymą, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo (toliau – Pensijų įstatymas) 13 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta imperatyvi nuostata, pagal kurią nuteistiems už tyčinių nusikaltimų padarymą asmenims pareigūnų ir karių valstybinė pensija neskiriama.

Įvertinusi ginčo laikotarpiui aktualų Laikinajame krašto apsaugos prievolės įstatyme, Krašto apsaugos tarnybos įstatyme bei Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatyme (toliau – KASOKTJ) įtvirtintą reglamentavimą, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, jog: 1) 1991 m. lapkričio 18 d.–1992 m. spalio 27 d. laikotarpiu, kai pareiškėjas atliko privalomąją karo tarnybą, įstatyme nebuvo su teistumu už tyčinius nusikaltimus susijusių ribojimų priimti asmenis į tokią tarnybą (pagrindas neimti į tokią tarnybą buvo siejamas tik su ilgesnės nei 3 metų laisvės atėmimo bausmės atlikimu); 2) nuo 1999 m. liepos 23 d. įsigaliojo įstatymo nuostata, kad „profesinės karo tarnybos kariais negali būti asmenys, teisti už tyčinius nusikaltimus“; 3) atsižvelgdamas į tai, kad įstatyme neatskleistas sąvokos „teistas“ turinys, bei siekdamas išvengti praktikoje kylančių teisės nuostatų taikymo neaiškumų, įstatymo leidėjas patikslino „teistumo“ sąvoką priėmimo į profesinę karo tarnybą prasme, nurodydamas, kad į profesinę karo tarnybą negali būti priimti teisti asmenys, kol neišnykęs teistumas ar nepasibaigęs bausmės vykdymo atidėjimo laikotarpis (ši sąlyga netaikoma asmenims, atlikusiems laisvės atėmimo bausmę); 4) tyčinio nusikaltimo padarymas ir nuteisimas už jį, kaip atleidimo iš profesinės karo tarnybos pagrindas, bylai aktuali ginčo laikotarpiu buvo susietas su aplinkybe, kad už tokį nusikaltimą asmuo nuteisiamas jau būdamas kariu, t. y. laikotarpiu, kai asmuo yra davęs kario priesaiką, priimtas ir eina pareigas profesinėje karo tarnyboje.

Todėl išplėstinė teisėjų kolegija darė išvadą, kad nagrinėtam ginčui aktuali laikotarpiu krašto apsaugos sistemos organizavimo, valdymo ir kontrolės pagrindus bei karo tarnybos atlikimo tvarką reglamentuojančiuose įstatymuose nuteisimas už tyčinio nusikaltimo padarymą, kaip nesuderinamas su profesinės karo tarnybos autoritetu, taigi ir galimybe lygiomis sąlygomis būti priimtam į profesinę karo tarnybą, buvo apibrėžtas neišnykusio teistumo bei nepasibaigusio bausmės vykdymo atidėjimo aplinkybėmis, o galimybės eiti profesinės karo tarnybos pareigas atveju – profesinės karo tarnybos laikotarpiu. Šiuo aspektu vertinant į profesinę karo tarnybą jau priimto kario teisinį statusą (*inter alia* (be kita ko) tam tikras su šiuo statusu susijusias į profesinę karo tarnybą jau priimto asmens socialines garantijas), nuteisimo už tyčinės nusikalstamos veikos padarymą aplinkybė yra reikšminga tuo atveju, jeigu tokia nusikalstama veika buvo padaryta laikotarpiu, kai asmuo ėjo pareigas profesinėje karo tarnyboje. LVAT vertinimu, šią išvadą patvirtino aptariamoje byloje nustatyta aplinkybė, kad pareiškėjas, išnykus jo teistumui pagal 1991 m. balandžio 17 d. teismo nuosprendį, 2007 m. sausio 8 d. buvo priimtas į profesinę karo tarnybą.

Įvertinusi Pensijų įstatymo 13 straipsnio 3 dalyje įtvirtinto reguliavimo raidą, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, kad pagrindas neskirti asmeniui valstybinės pensijos buvo ir tebėra siejamas su nuteisimo už tyčinio nusikaltimo padarymą faktu, įstatyme atskirai nedetalizuojant sąvokos „nuteistas“ turinio bei nusikalstamos veikos padarymo laikotarpio. Tačiau tiek KASOKTJ (taip pat iki jo galioję analogiškus teisinius santykius reglamentavę įstatymai), tiek Pensijų įstatymas yra specialieji profesinės karo tarnybos bei iš jos kylančių papildomų socialinių garantijų teisinius santykius reglamentuojantys teisės aktai. Pensijų įstatymas reguliuoja būtent KASOKTJ įtvirtinto profesinės karo tarnybos kario teisinio statuso pagrindu įgyjamos teisės į kario valstybinę pensiją įgyvendinimo tvarką. Šių teisės aktų nuostatas būtina vertinti sistemiškai, o juose įtvirtintos sąvokos neturėtų būti suprantamos ir aiškinamos skirtingai. Todėl Konstitucijoje įtvirtintos asmens teisės lygiomis sąlygomis stoti į valstybės tarnybą (šiuo atveju profesinę karo tarnybą), be kita ko, apimančios į tokią tarnybą jau įstojusio asmens teisę būti vertinamam vienodai su kitais į profesinę karo tarnybą įstojusiais asmenimis, kurių teisinė padėtis yra vienoda, požiūriu asmens nuteisimo už tyčinės nusikalstamos veikos padarymą faktas svarbus tiek, kiek tokia tyčinė nusikalstama veika yra padaryta profesinės karo tarnybos laikotarpiu, yra aktuali ir sprendžiant dėl profesinę karo tarnybą baigusio asmens teisės į valstybinę pensiją įgyjimo.

Byloje susiklosčius aplinkybėms, kad pareiškėjas į profesinę karo tarnybą stojo išnykus teistumui, buvo į šią tarnybą priimtas, joje pareigas ėjo 2007 m. sausio 8 d.–2021 m. birželio 14 d. laikotarpiu ir iš šios tarnybos buvo atleistas dėl sveikatos būklės (t. y. ne dėl kokių nors tarnybai keliamų reikalavimų pažeidimo, šiurkštaus Konstitucijos ir įstatymų pažeidimo, priesaikos sulaužymo, piktnaudžiavimo tarnyba ir / ar kario vardo

pažeminimo), LVAT išplėstinė teisėjų kolegija sprendė, kad Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalies prasme konstitucinius proporcingumo ir lygiateisiškumo principus atitiktų toks KASOKTJ ir Pensijų įstatymo nuostatų aiškinimas, pagal kurį iki tarnybos įvykę pareiškėjo biografijos faktai būtų siejami su jo priėmimo į profesinę karo tarnybą pagrindais, o sąlygos pareiškėjui įgyti teisę į valstybinę pensiją – tik su jo veikla profesinės karo tarnybos laikotarpiu. Pareiškėjas turi konstitucinę teisę būti vienodai vertinamas kartu su kitais į profesinę karo tarnybą įstojusiais ir ją dėl sveikatos būklės baigusiais kariais, bei teisę reikalauti, kad valstybė vykdytų įstatymu prisiimtą įsipareigojimą tokiems asmenims mokėti nustatyto dydžio valstybinę pensiją.

LVAT tenkino pareiškėjo apeliacinį skundą – panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino skundžiamus sprendimus ir įpareigojo VSDFV Panevėžio skyrių pareiškėjo prašymą skirti jam pareigūnų ir karių valstybinę pensiją nagrinėti iš naujo, taip pat priteisė pareiškėjui jo patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 17 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-627-624/2023

Teisminio proceso Nr. 3-65-3-00435-2021-4

Procesinio sprendimo kategorija 7.5.3

[Prieiga internete](#)

7.9. Kiti socialinės apsaugos klausimai

Dėl darbdavio pareigos laiku informuoti Valstybinę darbo inspekciją apie paskelbtas prastovas ir šios pareigos nepaisymo padarinių, skiriant subsidijas darbo užmokesčiui

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Užimtumo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) įsakymo dalies, kuria nuspręsta neskirti pareiškėjui UAB „Atgaul skolą“ subsidijos darbo užmokesčiui prastovas laikotarpiu (2021 m. liepos ir rugpjūčio mėn.), ir dėl įsakymo dalies, kuria pripažinta netekusia galios Tarnybos ankstesnio įsakymo 1 priedo 7 eilutė, kuria UAB „Atgaul skolą“ buvo skirta subsidija prastovas laikotarpiu, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas vertino, kad skundžiami aktai turi būti panaikinti.

Teisėjų kolegija nurodė, kad Užimtumo įstatymo 41 straipsnio 2¹ dalyje nustatyta, jog darbdaviams, dėl Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir (ar) karantino paskelbtos prastovos metu išlaikantiems darbo vietas šio įstatymo 25 straipsnio 14 punkte nurodytiems užimtiems asmenims ir apie prastovos paskelbimą informavusiems DK 47 straipsnio 3 dalies 1 punkte nustatyta tvarka, mokama subsidija darbo užmokesčiui nuo kiekvienam prastovoje esančiam užimtam asmeniui priskaičiuoto darbo užmokesčio.

DK 47 straipsnio 1 dalyje, be kita ko, nustatyta, kad darbdavys darbuotojui ar darbuotojų grupei gali skelbti prastovą, kai Lietuvos Respublikos Vyriausybė paskelbia ekstremaliąją situaciją ir (ar) karantiną ir darbdavys dėl to negali suteikti darbuotojui darbo sutartyje sulygto darbo, nes dėl darbo organizavimo ypatumų nėra galimybės sulygto darbo dirbti nuotoliniu būdu, arba darbuotojas nesutinka dirbti kito jam pasiūlyto darbo (2 p.). Darbo kodekso 47 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad paskelbus prastovą šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytu atveju ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo prastovos paskelbimo darbdavys Vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus nustatyta tvarka informuoja Valstybinę darbo inspekciją (toliau – VDI) apie prastovos paskelbimą darbuotojui (1 p.); prastovos laikotarpiu darbdavys darbuotojui moka darbo užmokesį, ne mažesnj kaip Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta minimalioji mėnesinė alga, kai jo darbo sutartyje sulygta visa darbo laiko norma. Darbdaviui, išskyrus darbdavį, kurio teisinė forma yra biudžetinė įstaiga, patirtų darbo užmokesčio už prastovą išlaidų dalis kompensuojama Užimtumo įstatyme nustatytu dydžiu ir tvarka (3 p.).

Įvertinusi šį teisinį reguliavimą, teisėjų kolegija konstatavo, kad pagrįsta atsakovo pozicija, jog Užimtumo įstatymo 41 straipsnio 2¹ dalyje darbdaviams, siekiantiems gauti subsidiją darbo užmokesčiui, yra nustatyta imperatyvi pareiga apie prastovos paskelbimą informuoti DK 47 straipsnio 3 dalies 1 punkte nustatyta tvarka; darbdaviai, pažeidę šią nuostatą, nebeatitinka Užimtumo įstatymo 41 straipsnio 2¹ dalies reikalavimų, todėl praranda teisę į darbo užmokesčio subsidiją. Pažymėta, kad VDI informavimas laiku (t. y. per vieną darbo dieną nuo prastovos paskelbimo) yra viena iš būtinųjų sąlygų, kad darbdaviui būtų mokama subsidija darbo užmokesčiui. Taigi, pagal aptartą teisinį reguliavimą, pareiškėjui subsidija darbo užmokesčiui už paskelbtą konkretaus darbuotojo prastovą 2021 m. liepos mėnesį už tą laikotarpį pagrįstai neskirta, kadangi VDI 2021 m. rugpjūčio 2 d. pranešimu apie paskelbtą prastovą, kurios laikotarpio pradžia buvo 2021 m. liepos 1 d., buvo informuota praleidus DK 47 straipsnio 3 dalies 1 punkte nustatytą terminą.

Tačiau dėl subsidijos darbo užmokesčiui skyrimo (mokėjimo) pareiškėjui už 2021 m. rugpjūčio mėnesį teisėjų kolegija pažymėjo, kad Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių taikymo darbdaviams tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2017 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. V-388 (toliau – Aprašas), V¹ skyriaus nuostatos suponuoja, kad kiekvienu atveju darbdavio prašymą išmokėti subsidiją darbo užmokesčiui už darbuotojus, kuriems DK 47 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta atveju paskelbta prastova, kartu su juo privalomus pateikti dokumentus (Aprašo 20⁸ p.) atsakovas privalo vertinti individualiai (Aprašo 20⁵ p.). Nagrinėtu atveju nustačius, kad pareiškėjas pateikė prašymą išmokėti subsidiją už 2021 m. rugpjūčio mėnesį 2021 m. rugpjūčio 31 d. (t. y. nepraleidęs Aprašo 20⁸ punkte nustatyto termino), Tarnybai jau buvo pateiktas 2021 m. rugpjūčio 2 d. pranešimas dėl paskelbtos prastovos, gautas iš VDI, šiame pranešime nurodytas prastovos laikotarpis apėmė ir 2021 m. rugpjūčio mėnesį, VDI apie darbuotojui paskelbtą prastovą (2021 m. rugpjūčio mėnesio laikotarpiu) pranešta šio mėnesio pirmąją darbo dieną, laikyti nepagrįstais atsakovo argumentai, kad šiuo aspektu darbdavys neatitiko DK 47 straipsnio 3 dalies 1 punkte nustatyto reikalavimo ne vėliau kaip per vieną darbo dieną informuoti VDI apie prastovos paskelbimą. Pažymėta, kad Tarnyba kitų pareiškėjo teiktų dokumentų trūkumų (neatitikimų) nenustatė bei kitų teisinių ir faktinių pagrindų, dėl kurių nuspręsta neskirti pareiškėjui subsidijos, ginčijamoje įsakymo dalyje nenurodė.

Atsakovo apeliacinis skundas atmestas, o skundžiamas pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2023 m. gegužės 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-758-662/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04957-2021-3

Procesinio sprendimo kategorija 7.9

[Prieiga internete](#)

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Užimtumo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritorinio padalinio vadovo sprendimo, kuriuo buvo sustabdytas subsidijos darbo užmokesčiui dėl paskelbtos / pratęstos prastovos skyrimas pareiškėjui, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, pripažinęs, jog pareiškėjas neįvykdė DK 47 straipsnio 3 dalies 1 punkte numatytos pareigos informuoti Valstybinę darbo inspekciją (toliau – VDI) apie paskelbtą prastovą, todėl prarado teisę į subsidiją darbo užmokesčiui.

Apeliaciniame skunde pareiškėjas kvestionavo pirmosios instancijos teismo sprendimą neteisingo materialinių teisės normų aiškinimo ir taikymo aspektais bei nurodė, kad jam pritaikyta priemonė buvo neproporcinga, atsakovas nesilaikė gero administravimo principo.

Teisėjų kolegija nurodė, kad ginčiui aktualiu laikotarpiu galiojusio Užimtumo įstatymo 41 straipsnio 2¹ dalyje buvo nustatyta, jog darbdaviams, dėl Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir (ar) karantino paskelbtos prastovos metu išlaikantiems darbo vietas šio įstatymo 25 straipsnio 14 punkte nurodytiems užimtiems asmenims ir apie prastovos paskelbimą informavusiems DK 47 straipsnio 3 dalies 1 punkte nustatyta tvarka, mokama subsidija darbo užmokesčiui nuo kiekvienam prastovoje esančiam užimtam asmeniui priskaičiuoto darbo užmokesčio. Aptartas teisinis reguliavimas leido daryti išvadą, kad darbdavys, siekdamas įgyti teisę į subsidiją, privalo įvykdyti dvi sąlygas, t. y. išlaikyti darbo vietas ir apie prastovos paskelbimą informuoti VDI DK 47 straipsnio 3 dalies 1 punkte nustatyta tvarka.

Teisėjų kolegijos nuomone, šiuo atveju, atsižvelgus į byloje nustatytas faktines aplinkybes, formalus Užimtumo įstatymo 41 straipsnio 2¹ dalies taikymas, neįvertinus susiklosčiusios pareiškėjo individualios situacijos, prieštarautų teisingumo principui.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas, nors ir pavėluotai (pavėluota kelias darbo dienas), tačiau VDI pranešimus apie 2021 m. liepos mėnesį paskelbtas prastovas pateikė (2021 m. liepos 8 d.). Atkreiptas dėmesys ir į tai, kad nuo 2021 m. liepos 1 d. prastovos minėtiems darbuotojams buvo pratęstos, o ne paskelbtos (prastovos paskelbtos 2020 m. gruodžio mėnesį), tačiau atsakovas nagrinėdamas prašymus į tai neatsižvelgė. Teisėjų kolegijos vertinimu, teisės aktų pakeitimai dėl prastovos išviešinimo VDI turi aiškų tikslą: siekiama išvengti darbdavių piktnaudžiavimo, siekiant gauti subsidijas, pavyzdžiui, formaliai surašant įsakymą dėl prastovos, tačiau faktiškai jos neskelbiant, darbuotojams dirbant, o darbdaviui papildomai gaunant ir subsidijas. Nagrinėtu atveju, pareiškėjui išviešinus duomenis apie darbuotojams 2021 m. liepos mėnesį paskelbtas ar pratęstas prastovas, buvo pasiektas Užimtumo įstatymo pakeitimų tikslas – sudaryti galimybes VDI tikrinti situaciją dėl pareiškėjo paskelbtų prastovų. Byloje nebuvo duomenų, kad paskelbtos prastovos buvo fiktyvios ar

darbuotojai nebuvo prastovose. Duomenų, kad pareiškėjas būtų siekęs suklaidinti atsakovą ar teikęs tikrovės neatitinkančius duomenis, byloje taip pat nebuvo pateikta.

Teismas taip pat pažymėjo, kad pareiškėjas, teikdamas pasiūlymą skirti subsidiją darbo užmokesčiui už 2021 m. liepos mėnesį prastovose buvusius darbuotojus, kartu pateikė ir duomenis, iš kurių buvo aiškiai matyti, kad VDI pranešimas dėl prastovos pateiktas 2021 m. liepos 8 d., tačiau atsakovas šios aplinkybės nelaikė kliūtimi ir priėmė įsakymą skirti subsidiją. Ir nors minėtą įsakymą vėliau (2021 m. rugsėjo 21 d.) pripažino netekusiu galios, tačiau pareiškėjui galėjo susidaryti įspūdis, jog pavėluotas pranešimo VDI pateikimas nelaikytinas teisės gauti subsidiją praradimu.

Pažymėta ir tai, kad sistemiškai vertinant aptartą teisinį reguliavimą ir byloje esančius rašytinius įrodymus darytina išvada, jog DK 47 straipsnio 3 dalies 1 punkte nustatytas vienos darbo dienos terminas yra procedūrinio pobūdžio, tačiau jis nėra naikinamasis (DK 16 str. 3 d.). Šį terminą praleidęs darbdavys nėra atleidžiamas nuo pareigos apie paskelbtą prastovą informuoti VDI. Praleidus procedūrinio pobūdžio terminą, ištaisius neišviešinimo klaidą, nuo išviešinimo momento pareiškėjas atitiko teisės aktų reikalavimus (pratęsė prastovą ir apie tai nustatyta tvarka pranešė VDI). Todėl konstatuota, kad pareiškėjas nuo pranešimų pateikimo VDI atitiko sąlygas subsidijai gauti. Kitoks vertinimas (subsidijos už liepos mėnesį neskyrimas apskritai) šiuo atveju prieštarautų Užimtumo įstatymo 41 straipsnio 2¹ dalies paskirčiai bei protingumo ir proporcingumo principams, nepagrįstai paneigtų darbo rinkoje užimtų asmenų papildomo rėmimo garantijas.

Pareiškėjo apeliacinis skundas tenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas, o nauju sprendimu pareiškėjo skundas tenkintas visiškai.

2023 m. gegužės 24 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-502-552/2023

Teismo proceso Nr. 3-63-3-02065-2021-3

Procesinio sprendimo kategorijos: 29.7; 29.9

[Prieiga internete](#)

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.3. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė apsigyventi Lietuvoje

8.3.1. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė laikinai gyventi Lietuvoje

Dėl neteisėtai Lietuvos Respublikoje esančio užsieniečio teisės kompetentingoms institucijoms pateikti prašymą suteikti jam teisę gyventi šalyje šeimos susijungimo pagrindu

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – atsakovas, Departamentas) sprendimo, kuriuo atsakyta nagrinėti pareiškėjo prašymą leisti pateikti dokumentus dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo šeimos susijungimo pagrindu, grindžiant tuo, kad pareiškėjas Lietuvoje yra neteisėtai ir neįvykdė išsiuntimo sprendimo. Ginčytame sprendime nurodyta, kad dėl leidimo laikinai gyventi šeimos susijungimo pagrindu į Departamentą pareiškėjas galėtų kreiptis tik įvykdęs Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos sprendimą ir būdamas Lietuvos Respublikoje teisėtai.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, konstatavęs, kad pareiškėjo neteisėtas buvimas Lietuvoje yra kliūtis tenkinti jo prašymą. Teismo vertinimu, Departamento įgaliojtas valstybės tarnautojas neturėjo pareigos nagrinėti užsieniečio pateiktą prašymą teisės aktų nustatyta tvarka, t. y. vertinti nurodytas individualias aplinkybes, be kita ko, rinkti kitą būtiną ir reikšmingą prašymo dėl leidimo laikinai gyventi svarstymui informaciją, juolab, kviesti užsienietį į pokalbį.

LVAT su tokiu vertinimu nesutiko ir sprendė, kad ginčijamas Departamento sprendimas neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje individualaus administracinio akto turiniui keliamų motyvuotumo, aiškumo ir pagrįstumo reikalavimų. Ginčytame akte nenurodyti jokie teisės aktais pagrįsti motyvai, dėl kurių Departamentas nusprendė netenkinti pareiškėjo prašymo leisti pateikti prašymą ir dokumentus dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo. Atsakovas ginčytame sprendime iš esmės tik pacitavo teisės normas, reglamentuojančias tokių prašymų padavimo tvarką, taip pat nurodė daugkartinių nacionalinių vizų išdavimo pagrindus ir tvarką įtvirtinančias teisės normas, aktualias užsieniečio teisėto buvimo Lietuvos Respublikoje atveju, bei atkreipė dėmesį į tai, kad nuo 2023 m. sausio 1 d., įsigaliojus pataisoms pagal Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymą, užsieniečiai turi galimybę pateikti prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi ir nebūdami fiziškai Lietuvos Respublikoje per išorės paslaugų teikėjus užsienio valstybėse. Vis dėlto ginčytame

sprendime atsakovas nenurodė jokių konkrečių su pareiškėjo situacija susijusių faktinių aplinkybių ir nepateikė jų teisinio vertinimo.

LVAT atkreipė dėmesį į ESTT praktiką², pagal kurią kompetentinga nacionalinė institucija negali atsisakyti nagrinėti trečiosios šalies piliečio prašymo suteikti teisę gyventi šalyje šeimos susijungimo su Sąjungos piliečiu, atitinkamos valstybės narės piliečiu, tikslu, remdamasi vien tuo, kad šiam trečiosios šalies piliečiui taikomas draudimas atvykti į šios valstybės narės teritoriją. Atitinkamai LVAT sprendė, kad dėl nurodytų aplinkybių ginčijamas sprendimas negali būti laikomas teisėtu ir pagrįstu, todėl yra naikintinas, o Departamentas įpareigotinas iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą.

2023 m. gegužės 24 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1689-463/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-10288-2022-8

Procesinio sprendimo kategorija 8.3.1

[Prieiga internete](#)

8.5. Užsieniečių sulaikymas

Dėl alternatyvios sulaikymui priemonės taikymo užsieniečiui, kuriam dėl nušalimo suteikta medicininė pagalba, bet jis dar nėra įleistas į Lietuvos Respubliką

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas dėl pareiškėjo judėjimo laisvės apribojimo pagrįstumo ir teisėtumo.

Pareiškėjas kreipėsi į pirmosios instancijos teismą su prašymu taikyti alternatyvią sulaikymui priemonę, netaikant jo judėjimo laisvės apribojimų. Jis nurodė, kad buvo įleistas į Lietuvos Respubliką dėl kritinės sveikatos būklės (pareiškėjui buvo atlikta amputacija) ir jo judėjimo laisvė buvo apribota Užsieniečių registracijos centre, gyvenant faktinio sulaikymo sąlygomis, nors dėl patirtų išgyvenimų, pareiškėjo manymu, jis turėtų būti vertinamas kaip pažeidžiamas asmuo. Pirmosios instancijos teismas konstatavo, jog šiuo atveju pareiškėjo judėjimo laisvės apribojimai yra pagrįsti ir proporcingi siekiamiems tikslams, o kol pareiškėjas nėra įleistas į Lietuvos Respubliką, jam negali būti taikoma pareiškėjo prašyme nurodyta alternatyvi sulaikymui priemonė.

LVAT pabrėžė, kad laisvės apribojimų taikymo klausimas yra fakto klausimas. Tai reiškia, jog nustačius bylos duomenimis patvirtintą faktinę aplinkybę, kad asmens judėjimo laisvė yra apribota, Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas) ar kituose teisės aktuose įtvirtintas teisinis reguliavimas negali užkirsti kelio teismui, kaip vienintelei teisingumą vykdančiai institucijai, atlikti judėjimo laisvės, vienos pagrindinių ir prigimtinių žmogaus teisių, apribojimo pagrįstumo ir teisėtumo teisminę kontrolę. Kartu negali būti teisinių kliūčių asmeniui ginčyti teisme, jo manymu, neteisėtus veiksmus, kuriais apribota jo judėjimo laisvė.

Nagrinėtoje byloje nustatyta, jog pareiškėjas į Lietuvos Respubliką atvyko neteisėtai ir jam buvo suteikta medicininė pagalba dėl abiejų kojų pirštų nušalimų. Pareiškėjas buvo pateikęs prieglobsčio prašymą, dėl kurio jau priimtas galutinis sprendimas. Byloje nebuvo duomenų, jog pareiškėjas per buvimo Lietuvos Respublikoje laikotarpį keltų grėsmę valstybės saugumui ar viešajai tvarkai, taip pat nebuvo duomenų, kad pareiškėjo tapatybė nėra nustatyta, kad pareiškėjas būtų pažeidęs apgyvendinimo vietos tvarkos taisykles ar nebendradarbiavęs su kompetentingų institucijų pareigūnais prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimo procedūros metu ar dėl kitų su pareiškėjo teisiniu statusu susijusių klausimų. Atsižvelgdama į tai, teisėjų kolegija sprendė, kad nėra pagrindo sutikti su pirmosios instancijos teismo išvada, jog nustatytos aplinkybės sudaro faktinį pagrindą spręsti, kad pareiškėjo judėjimo laisvės suvaržymas šioje byloje yra būtinas, neišvengiamas ir proporcingas. Priešingai, įvertinus byloje surinktus duomenis ir ypač pareiškėjo sveikatos būklę, LVAT vertinimu, byloje nebuvo pagrindo pripažinti, jog pareiškėjo judėjimo laisvės apribojimų taikymas tuo metu buvo

² ESTT didžiosios kolegijos 2018 m. gegužės 8 d. sprendime *K.A. ir kt. (Šeimos susijungimas Belgijoje)*, C-82/16, EU:C:2018:308, be kita ko, pažymėta, kad: kompetentinga institucija turi išnagrinėti šį prašymą ir įvertinti, ar tarp atitinkamų trečiosios šalies piliečio ir Sąjungos piliečio yra toks priklausomumo santykis, kad šiam trečiosios šalies piliečiui iš principo turi būti suteikta išvestinė teisė gyventi šalyje pagal SESV 20 straipsnį, nes kitaip šis Sąjungos pilietis faktiškai būtų priverstas išvykti iš Sąjungos teritorijos, ir taip iš jo būtų atimta galimybė veiksmingai naudotis pagrindinėmis jo statuso suteikiamomis teisėmis. Jei taip būtų, anot ESTT, valstybė narė privalo panaikinti sprendimą grąžinti trečiosios šalies pilietį ir jam nustatytą draudimą atvykti į šalį arba bent jau sustabdyti jo vykdymą.

proporcinga pirmosios instancijos teismo nurodytiems Įstatymo tikslams priemonė, kurios netaikant atitinkami tikslai negalėtų būti pasiekti. Pripažinus pareiškėjo judėjimo laisvės apribojimus neproporcingais ir dėl to neteisėtais, nagrinėtu atveju spręsta, kad yra pagrindas naikinti pirmosios instancijos teismo sprendimą ir pareiškėjo prašymą tenkinti, taikant jam alternatyvią sulaikymui priemonę – apgyvendinimą Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – ir VSAT) Užsieniečių registracijos centre ar kitoje tam pritaikytoje vietoje netaikant judėjimo laisvės apribojimų.

2023 m. gegužės 19 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1796-552/2023

Teismo proceso Nr. 4-45-3-00030-2023-6

Procesinio sprendimo kategorija 8.5

[Prieiga internete](#)

9. Prieglobstis

9.2. Pabėgėlio statuso suteikimas

Dėl kompetentingų institucijų pareigos tinkamai įvertinti užsieniečio socialinius ir visuomeninius ryšius su Lietuva, kai sprendžiama dėl tinkamiausios ES valstybės narės užsieniečio prieglobsčio prašymui nagrinėti

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – atsakovas, Departamentas) sprendimo, kuriuo nuspręsta perduoti pareiškėją Estijos Respublikai, pagrįstumo ir teisėtumo. Pareiškėja kreipėsi į teismą su skundu, prašydama panaikinti minėtą Departamento sprendimą ir įpareigoti atsakovą išnagrinėti pareiškėjos prašymą suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjos skundą atmetė, konstatavęs, kad Departamentas, nenustatęs pagrindų taikyti Dublino reglamento³ 17 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą diskrecinę išlygą, teisėtai ir pagrįstai nusprendė perduoti pareiškėją Estijos Respublikai.

LVAT vertinimu, Departamentas, sprenddamas valstybės, atsakingos už pareiškėjos prašymo dėl prieglobsčio suteikimo nagrinėjimą, nustatymo klausimą, tyrimą atliko paviršutiniškai, pažeidė pagrindines procedūras, ypač taisykles, turėjusias užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir sprendimo pagrįstumą. Ginčytame sprendime nurodyta, kad pareiškėjos socialiniai ryšiai su kitais Lietuvos Respublikoje gyvenančiais asmenimis nepagrindžia prielaidos, jog Lietuvos Respublika būtų tinkamiausia ES valstybe nare jos prašymui suteikti prieglobstį nagrinėti, tačiau, LVAT pastebėjo, kad ši išvada nėra niekaip motyvuota, nenurodyta, kokie pareiškėjos socialiniai ryšiai įvertinti ir kodėl pareiškėjos nurodyti socialiniai ryšiai neatitinka Departamento direktoriaus 2017 m. gegužės 17 d. įsakymo Nr. 3K-56 „Dėl 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (ES) Nr. 604/2013 17 str. 1 d. taikymo“ 5 punkto. Pagal šį punktą, Dublino reglamente nustatyta diskrecinė išlyga taikoma tuomet, kai vadovaujantis šeimos ar kultūriniais motyvais ir prieglobsčio prašytojo ryšiais su Lietuvos Respublika ar joje gyvenančiais asmenimis pagrįstai manoma, kad Lietuvos Respublika būtų tinkamiausia ES valstybė narė šio prieglobsčio prašytojo prašymui suteikti prieglobstį nagrinėti. LVAT atkreipė dėmesį, kad pareiškėja šiuo klausimu neapklausta, atsakovas laikė, jog ji pirminės apklausos metu pateikė visą reikalingą ginčijamam sprendimui priimti informaciją. Departamentas taip pat nenurodė, kaip jis nustatė ir kokius nustatė pareiškėjos socialinius ryšius. Teikdamas teismui visą ginčytam sprendimui priimti aktualią informaciją, Departamentas šių paaiškinimų ir įrodymų nepateikė, taigi, LVAT darė išvadą, kad Departamentas jų neturėjo, nebuvo surinkęs ir neįvertino priimdamas ginčytą sprendimą. Tuo pačiu nagrinėtos administracinės bylos medžiaga patvirtino, kad pareiškėja į bylos medžiagą pateikė ir paaiškinimus, ir įrodymus apie jos socialinius / visuomeninius ryšius su Lietuva, tačiau apie juos nepasisakyta ir jie nevertinti ginčytame sprendime, nors jame darytos išvados dėl įsakymo 5 punkto netaikymo. Byloje taip pat buvo pateikti įrodymai, kad Lietuva jau kelis kartus pareiškėjai buvo išdavusi vizas. Šios aplinkybės ir įrodymai niekaip neanalizuoti ginčytame sprendime, nenurodyta, kodėl jie neįrodo / ar jų nepakanka (ryšių intensyvumo, trukmės, pobūdžio ar kt. aspektais) įsakymo 5 punkto egzistavimui pagrįsti.

³ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai.

Pareiškėjos apeliacinis skundas patenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo sprendimas pakeistas, pareiškėjos skundas patenkintas iš dalies, atsakovo sprendimas panaikintas ir atsakovas įpareigotas iš naujo spręsti klausimą dėl valstybės, atsakingos už pareiškėjos prašymo dėl prieglobsčio suteikimo nagrinėjimą, nustatymo, dėl to priimant naują sprendimą. Likusi pareiškėjos skundo dalis atmesta kaip nepagrįsta.

2023 m. gegužės 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1726-1047/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01327-2023-3

Procesinio sprendimo kategorijos: 9.2; 9.3

[Prieiga internete](#)

Dėl antivyriausybinių veiklos dalyvio vaikams kylančios grėsmės tinkamo įvertinimo, sprendžiant jų prieglobsčio prašymus

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – atsakovas, Departamentas) sprendimo, kuriuo pareiškėjai nesuteiktas prieglobstis bei papildoma apsauga Lietuvos Respublikoje, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjos skundą atmetė, nustatęs, kad vien tai, jog pareiškėjos tėvas buvo baustas už dalyvavimą protestuose, nesudaro pagrindo pripažinti, kad ir pareiškėjai gresia persekiojimas kilmės valstybėje, o tyrimo metu nebuvo rasta duomenų, pagrindžiančių prielaidą, kad studijos tam tikrame universitete savaime sukelia grėsmę patirti persekiojimą.

LVAT vertinimu, Departamento pateikta informacija apie pareiškėjos kilmės valstybę leidžia daryti išvadą, jog nors pati pareiškėja nepriklauso opozicijos judėjimui, opozicinių politinių idėjų viešai nereiškę, tačiau vis dėlto, įvertinus duomenis apie kilmės valstybėje vykdomą protestuose dalyvavusių asmenų ir jų šeimų narių persekiojimą, yra pagrindas manyti, kad pareiškėjos kilmės šalyje persekiojami ne tik protestuose dalyvavę asmenys, bet ir jų vaikai, todėl šiuo atveju ypač svarbu išsamiai ir detaliam išnagrinėti pareiškėjos individualią situaciją, atsižvelgiant į tai, kad kilmės šalyje taikoma giminaičio suėmimo, kurio pagrindinis tikslas yra priversti žmogaus teisių gynėją ar opozicijos lyderį grįžti į kilmės šalį ir pasiduoti teisėsaugai mainais į kalėjime esantį giminaitį, praktika. Šiuo aspektu atkreiptas dėmesys, jog pareiškėjos tėvas buvo sulaikytas ir patrauktas administracinėn atsakomybėn bei jo atžvilgiu vykdomas baudžiamasis persekiojimas. Jis yra įtrauktas į žmogaus teisių gynimo centro skelbiamą sąrašą asmenų, figūruojančių politiškai motyvuotose bylose, taip pat jis yra paskelbtas politiniu kaliniu. Atsižvelgęs į tai ir nustatęs, jog jis yra persekiojamas už kritiką valdžios atžvilgiu, o analogiškoje situacijoje atsidūrę asmenys teisingo teismo kilmės šalyje pagrįstai tikėtis negali, Departamentas sprendimu nusprendė suteikti pabėgėlio statusą pareiškėjos tėvui, motinai ir nepilnamečiui broliui.

Taip pat LVAT pažymėjo, kad nors nėra duomenų, jog studijos universitete savaime sukelia grėsmę patirti persekiojimą pareiškėjos kilmės šalyje, tačiau iš atsakovo sprendime nurodytų aplinkybių apie studentus / absolventus, kurie susidūrė su administraciniu baudimu arba baudžiamuoju persekiojimu, matyti, jog prieglobsčio prašytojos studijos visgi galėtų patraukti valstybinių subjektų dėmesį, ypač atsižvelgus į tai, kad jau yra vykdomas pareiškėjos tėvo baudžiamasis persekiojimas už kritiką valdžiai.

LVAT darė išvadą, kad atsakovas, nurodydamas, jog nenustatyta pagrįsta tikimybė, kad prieglobsčio prašytojos profilis (masiniuose protestuose nedalyvavo, viešai valdžios nekritikavo) ir individualios aplinkybės (studijuoja universitete, tėvas nubaustas už protestinę veiklą) lemtų realią riziką grįžimo į kilmės valstybę atveju, neįvertino informacijos apie padėtį pareiškėjos kilmės šalyje visumos, neatsižvelgė į tai, kad pareiškėjos šeimos nariams jau yra suteiktas prieglobstis Lietuvos Respublikoje.

Pareiškėjos apeliacinis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – pareiškėjos skundas patenkintas, atsakovo sprendimas panaikintas ir atsakovas įpareigotas pareiškėjos prašymą suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje išnagrinėti iš naujo.

2023 m. gegužės 17 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1745-575/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00486-2023-8

Procesinio sprendimo kategorijos: 9.2; 9.3

[Prieiga internete](#)

12. Mokesčiai, įmokos ir kiti privalomieji mokėjimai

12.6. Mokestinė nepriemoka ir jos išieškojimas

12.6.5. Kiti su mokestine nepriemoka ir jos išieškojimu susiję klausimai

Dėl mokesčių administratoriaus teisės pagal Mokesčių administravimo įstatymo nuostatas beviltiška pripažinti teismo pagal civilinio proceso taisykles paskirtą baudą

Apžvelgiamoje byloje nustatyta, kad Klaipėdos miesto apylinkės teismas 2012 m. birželio 13 d. nutartimi civilinėje byloje, vadovaudamasis CPK 585 straipsniu, pareiškėjui, kaip įmonės vadovui, paskyrė 300 Lt baudą už antstolio reikalavimų nevykdymą už kiekvieną nevykdymo ar kliudymo antstoliui vykdyti vykdomąjį dokumentą dieną. Dėl šios baudos išieškojimo Klaipėdos miesto apylinkės teismas 2012 m. rugpjūčio 22 d. išdavė vykdomąjį raštą (išieškotojas – valstybė, atstovaujama centrinio mokesčių administratoriaus). Šios baudos išieškojimą vykdo antstolis.

Pareiškėjas 2021 m. liepos 29 d. pateikė centriniam mokesčių administratoriui (atsakovui) prašymą, kuriuo prašė jam paskirtą baudą pripažinti beviltiška Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 113 straipsnio 1 dalies pagrindais. Tačiau atsakovas ginčytu sprendimu atsisakė nagrinėti prašymą.

LVAT teisėjų kolegija nurodė, kad pagal MAĮ įtvirtintą teisinį reguliavimą mokesčių administratorius turi teisę pripažinti beviltiška tik mokestinę nepriemoką arba už administracinį nusižengimą paskirtą ir neišieškotą baudą ar jos dalį. Todėl atsakovas ginčytu administraciniu sprendimu pagrįstai atsisakė nagrinėti pareiškėjo prašymą dėl skolos, išieškomos pagal ginčo vykdomąjį raštą, pripažinimo beviltiška, nes tokio prašymo nagrinėjimas nėra MAĮ priskirtas mokesčių administratoriaus kompetencijai.

LVAT pirmosios instancijos teismo sprendimą, kuriuo pareiškėjo skundas buvo atmestas kaip nepagrįstas, paliko nepakeistą.

2023 m. gegužės 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-929-442/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03511-2021-8

Procesinio sprendimo kategorija 12.6.4

[Prieiga internete](#)

12.8. Mokestinis patikrinimas ir mokestinis tyrimas

Dėl mokesčių administratoriaus atsisakymo tenkinti prašymą nutraukti mokestinio patikrinimo procedūrą, kaip savarankiško administracinės bylos nagrinėjimo dalyko

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjas, be kita ko, prašė panaikinti mokesčių administratoriaus raštą, kuriuo netenkintas pareiškėjo prašymas priimti sprendimą dėl mokestinio patikrinimo procedūros nutraukimo, ir įpareigoti šį viešojo administravimo subjektą iš naujo įvertinti faktines aplinkybes, kuriomis remiantis priimtas sprendimas pradėti mokestinio patikrinimo procedūrą.

LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi pareiškėjo skundžiamo rašto turinį, konstatavo, jog jame nebuvo nurodyta jokių privalomų įpareigojimų pareiškėjui, šis raštas, kuriuo netenkintas prašymas nutraukti mokestinį patikrinimą, buvo tarpinis (procedūrinis) dokumentas, priimtas pareiškėjo veiklos mokestinio patikrinimo metu, todėl pats savaime pareiškėjui nesukėlė savarankiškų materialinių teisinių pasekmių. Kaip pažymėjo teisėjų kolegija, pareiškėjui materialines teises pasekmes sukels mokesčių administratoriaus priimtas galutinis sprendimas, kuriuo bus užbaigta mokestinio patikrinimo procedūra (pareiškėjas, skųsdamas galutinį mokestinio patikrinimo sprendimą, galėtų pateikti ir argumentus dėl galbūt nepagrįstai jo mokestinio patikrinimo metu netenkinto prašymo nutraukti mokestinio patikrinimo procedūrą).

LVAT teisėjų kolegija taip pat pažymėjo, kad nustatęs, jog pareiškėjo skundžiamas raštas yra tarpinis (procedūrinis) dokumentas, nesukeliantis pareiškėjui jokių teisinių pasekmių, todėl negali būti administracinės bylos dalyku, pirmosios instancijos teismas privalėjo administracinę bylą dėl šio rašto panaikinimo nutraukti, kaip nepriskirtiną administracinių teismų kompetencijai.

2023 m. gegužės 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-910-442/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01559-2022-9

Procesinio sprendimo kategorijos: 12.13.5; 53.1

[Prieiga internete](#)

12.15. Pridėtinės vertės mokestis

12.15.3. Pridėtinės vertės mokesčio tarifai

12.15.3.2. 0 procentų pridėtinės vertės mokesčio tarifo taikymas

Dėl tiekėjo sąžiningumo reikšmės, sprendžiant dėl jo pareigos sumokėti PVM, kai vykdant tiekimus Bendrijos viduje įgijėjai (jų vardu veikiantys asmenys) šių prekių neišgabena į kitą valstybę narę

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas mokestinis ginčas kilo dėl mokesčių administratoriaus (atsakovas) sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo dalies, kuria pareiškėjui papildomai apskaičiuoti ir nurodyti sumokėti į biudžetą PVM bei su juo susijusios sumos už 2012–2014 metais vykdytus tiekimus Lenkijos ir Estijos įmonėms. Toks sprendimas buvo priimtas mokesčių administratoriui konstatavus, kad pareiškėjas nepagrįstai ginčo tiekimus kvalifikavo kaip tiekimus Bendrijos viduje, nes prekės nebuvo išgabentos iš Lietuvos teritorijos.

Nesutikdamas su tokiu mokesčių administratoriaus sprendimu pareiškėjas pateikė skundą Mokestinių ginčų komisijai (toliau – Komisija), kuri, be kita ko, panaikino minėtą atsakovo sprendimo dalį ir pavedė mokesčių administratoriui iš naujo išnagrinėti klausimą dėl minėto patikrinimo akto tvirtinimo. Savo sprendime Komisija, be kita ko, konstatavo, kad: (i) teisė disponuoti ginčo prekėmis įgijėjams (jų vardu veikusiems asmenims) buvo perduotos Lietuvoje, šias prekes pakraunant į jų pačių (įgijėjų) parūpintas transporto priemones; (ii) už ginčo prekių išgabėnimą į kitą valstybę narę buvo atsakingi įgijėjai; (iii) ginčo prekės nebuvo išgabentos. Atitinkamai Komisija iš esmės vertino, kad sprendžiant dėl pareiškėjo pareigos į valstybės biudžetą sumokėti PVM už ginčo tiekimus, mokesčių administratorius privalėjo vertinti jo sąžiningumą, t. y. ar jis žinojo, ar būdamas atidus ir rūpestingas galėjo žinoti apie įgijėjų sukčiavimą PVM srityje.

Skundą dėl tokio Komisijos sprendimo teismui pateikęs atsakovas (centrinis mokesčių administratorius) iš esmės laikėsi pozicijos, jog konstatavus, kad ginčo prekės nebuvo išgabentos iš Lietuvos Respublikos teritorijos, ginčo tiekimai turėjo būti apmokestinami taikant standartinį PVM tarifą, o pareiga šį mokestį sumokėti teko pareiškėjui, nepriklausomai nuo jo sąžiningumo bei to, kas (tiekėjas ar įgijėjas) prekes gabeno. Pirmosios instancijos teismas palaikė atsakovo poziciją.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija, remdamasi ESTT jurisprudencija, pirmiausia pripažino, kad pareiškėjas įvykdė jam tenkančią įrodinėjimo pareigą pateikti įprastinėje praktikoje turimus dokumentus, iš pirmo žvilgsnio patvirtinančius, kad yra tenkinamos materialiosios sąlygos, būtinos tiekimą kvalifikuoti kaip tiekimą Bendrijos viduje. Vis dėlto, kadangi prekių tiekimo ir įsigijimo Bendrijos viduje sąvoka yra objektyvaus pobūdžio ir taikoma neatsižvelgiant į atitinkamų sandorių tikslus ir rezultatus, nagrinėtu atveju nustačius, kad ginčo prekės nebuvo išgabentos iš Lietuvos teritorijos, LVAT sprendė, jog ginčo tiekimai negalėjo būti kvalifikuojami kaip tiekimai Bendrijos viduje šių tiekimų neapmokestinimo PVM tikslais. Tai savo ruožtu lėmė, kad šie tiekimai turėjo būti kvalifikuojami kaip vidaus tiekimai, apmokestinami taikant standartinį PVM tarifą.

Tačiau spręsdama dėl pareiškėjo pareigos sumokėti PVM už ginčo tiekimus, išplėstinė teisėjų kolegija, vadovaudamasi ESTT praktika, konstatavo, kad tu atveju, kai teisė kaip savininkui disponuoti atitinkama preke yra perduota įgijėjui tiekimo valstybės narės teritorijoje, turint tikslą vykdyti tiekimą Bendrijos viduje, ir kai įgijėjas įsipareigoja nugabenti šią prekę į paskirties valstybę narę, sąžiningas tiekėjas negali būti įpareigotas sumokėti PVM už šį tiekimą, kai įgijėjas neįvykdo savo pareigos šią prekę išgabenti. Kitaip tariant, tokiu atveju vien aplinkybė, jog atitinkama prekė nebuvo įgijėjo faktiškai (fiziškai) išvežta iš tiekimo valstybės narės teritorijos, savaime nelemia tiekėjo pareigos į valstybės biudžetą sumokėti PVM už šį tiekimą – įvykęs prekių tiekimas turi būti vertinamas šio apmokestinamojo asmens (tiekėjo) sąžiningumo reikalavimų aspektu.

Kitaip galėtų būti vertinama tuomet, kai vykdant tiekimą Bendrijos viduje už atitinkamų prekių išsiuntimą ar išgabėnimą į kitą valstybę narę yra atsakingas pats šių prekių tiekėjas – tokiu atveju paneigus prekių išsiuntimo ar išgabėnimo į kitą valstybę narę faktą (paneigus šiuo tikslu šio apmokestinamojo asmens pateiktus įrodymus), aptariamas tiekėjo sąžiningumas nėra aktualus sprendžiant dėl jo pareigos sumokėti PVM už šiuos tiekimus į valstybės biudžetą.

LVAT panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą, atmetė mokesčių administratoriaus skundą ir Komisijos sprendimą paliko nepakeistą.

Išplėstinė teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 17 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-72-575/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00754-2021-4

Procesinio sprendimo kategorija 12.15.3.2

[Prieiga internete](#)

14. Aplinkos apsauga

14.4. Racionalus gamtos išteklių naudojimas ir apsauga

14.4.4. Vandens išteklių naudojimas ir apsauga

Dėl vandenvietės požeminio vandens išteklių sumažinimo ir vandenvietės apsaugos zonos sumažinimo inicijavimo teisėtumo

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Tarnyba) ir Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) direktoriaus įsakymų teisėtumo ir pagrįstumo.

Pareiškėja Vilniaus apygardos prokuratūros prokurorė, ginanti viešąjį interesą, kreipėsi į teismą, tvirtindama, kad Tarnybos įsakymas priimtas pažeidžiant Respublikos Konstituciją, įstatymus, poįstatyminius aktus, nes šiuo įsakymu buvo sumažinti Vilniaus (Pagirių) vandenvietės (toliau – Vandenvietė) požeminio vandens išteklių ne dėl to, kad jie sumažėjo arba yra nebetinkami naudoti, o dėl to, kad UAB „Vilniaus hidrogeologija“ parengtoje hidrogeologinėje ataskaitoje pagal privataus juridinio asmens užsakymą (toliau – Ataskaita) perskaičiavo Vandenvietės požeminio vandens išteklius ir jos Vandenvietės apsaugos zoną (toliau – VAZ) tik pagal Vandenvietės pietinį bloką. Pareiškėjos teigimu, taip pat turėjo būti panaikintas Administracijos įsakymas, kuriuo nuspręsta pradėti organizuoti Bendrojo plano koregavimą, siekiant sumažinti Vandenvietės teritoriją bei jos šiaurinio bloko VAZ, nes jis priimtas neteisėto Tarnybos įsakymo pagrindu.

Pirmosios instancijos teismas Tarnybos įsakymą pripažino pagrįstu ir teisėtu, iš esmės vadovaudamasis Tarnybos direktoriaus 2004 m. balandžio 23 d. įsakymu Nr. 1-45 patvirtintų Žemės gelmių registro tvarkymo taisyklių (toliau – Taisyklės) 32 punktu, nustatančiu, kad įregistruoto telkinio išteklių ar jų dalis išbraukiami (arba įrašomi) Žemės gelmių registro žemės gelmių išteklių dalyje vadovaujantis <...>; 32.2. Tarnybos direktoriaus įsakymu: <...>; 32.2.2. kai pateikiami skaičiavimai, dokumentais ir grafine informacija pagrįsti duomenys apie tai, jog naudojamo telkinio ar jo dalies išteklių negali būti išgauti dėl netinkamos kokybės, techninių galimybių arba ekonominių priežasčių.

LVAT pažymėjo, kad Tarnybos įsakymas nebuvo grindžiamas Taisyklių 32.2.2 punktu, jame nėra nurodyti nustatyti faktiniai duomenys, kad šiauriniame bloke esantys telkinio išteklių negali būti išgaunami dėl netinkamos kokybės, techninių galimybių arba ekonominių priežasčių. Konstatuota, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai Tarnybos įsakymą pripažino teisėtu, vadovaudamasis minėta Taisyklių 32.2.2 punkto nuostata.

LVAT nurodė, kad Ataskaitoje nebuvo nurodyti teisinis ir faktinis pagrindai, kuriais vadovaujantis Vandenvietės šiaurinio bloko požeminio vandens išteklių galėtų būti pakeisti arba nebeapskaityti (išbraukti) Žemės gelmių registro žemės gelmių išteklių dalyje, taip pat kuriais vadovaujantis galėtų būti įgyvendinti pasiūlymai dėl VAZ sumažinimo, nebenumatant apsaugos Vandenvietės šiaurinio bloko ištekliams.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad Tarnyba ginčijamą įsakymą aprobavo Vandenvietės pietinio bloko išteklius pagal Ataskaitoje pasiūlytus šio bloko išteklių ištirtumo kategorijų ir joms priskirtinų išteklių kiekių pakeitimus, tačiau Tarnyba nekonkretizavo, jog ji aprobuoja tik Vandenvietės pietinio bloko išteklius, ir Ataskaitoje apskaičiuotus Vandenvietės pietinio bloko išteklius aprobavo kaip visos Vandenvietės išteklius, nepateikdama tokio sprendimo motyvų, teisinio ir faktinio pagrindų. Tokio aprobavimo pasekmė yra tai, kad Vandenvietės šiaurinio bloko gėlo požeminio vandens išteklių nebelaikomi aprobuotais išžvalgytais Vandenvietės ištekliais, todėl susidarė prielaidos Administracijai, atlikus Bendrojo plano koregavimą, šiaurinio bloko ištekliams nebetaikyti apsaugos (sumažinti nustatytą VAZ).

LVAT konstatavo, kad Tarnybos įsakymas, kuriuo iš esmės atsisakyta rezervinės Vandenvietės šiaurinės dalies, nėra pagrįstas faktais ir teisės aktais, pagrindžiančiais Tarnybos teisę pakeisti jau išžvalgytus ir aprobuotus žemės gelmių išteklius ir juos išregistruoti iš Žemės gelmių registro tokiu būdu, kaip kad buvo atlikta šiuo atveju.

Teisėjų kolegija nutarė, jog Tarnybos įsakymas bei Administracijos įsakymas dėl Bendrojo plano koregavimo, kuris parengtas Tarnybos įsakymo pagrindu, yra neteisėti ir nepagrįsti.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, kuriuo ginčijami Tarnybos ir Administracijos įsakymai panaikinti.

2023 m. gegužės 24 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-70-520/2023
Teismo proceso Nr. 3-61-3-01504-2021-8

Procesinio sprendimo kategorijos: 14.4.4; 16.2.1

[Prieiga internete](#)

19. Registrai

19.3. Nekilnojamojo turto kadastras ir registras

19.3.2. Nekilnojamojo daikto kadastrinių duomenų tvarkymas

Dėl nuosavybės teisės į Lietuvoje esantį nekilnojamąjį turtą registravimo kitoje šalyje išduoto Europos paveldėjimo pažymėjimo pagrindu

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl VĮ Registrų centro (toliau – atsakovas) Turto registrų tvarkymo tarnybos Nekilnojamojo turto registro departamento Tauragės skyriaus (toliau – Skyrius) sprendimo bei VĮ Registrų centro Centrinio registratoriaus ginčų nagrinėjimo komisijos (toliau – Komisija) sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo. Skyriaus sprendimu pareiškėjo prašymas Lietuvos nekilnojamojo turto registre įregistruoti jo nuosavybės teisę į Lietuvoje esantį nekilnojamąjį turtą buvo atmestas motyvuojant tuo, kad šiam prašymui pagrįsti pateiktame Europos paveldėjimo pažymėjime, kurį išdavė Vokietijos Federacijos teismas, nebuvo duomenų apie šį turtą. Komisijos sprendimu Skyriaus sprendimas paliktas galioti. Pareiškėjas teigė, kad turto paveldėjimui taikytina Vokietijos teisė, pagal kurią galioja universalus palikėjo teisių perėmimas, taigi, Vokietijos teismai Europos paveldėjimo pažymėjime nenurodo turto duomenų, kai asmuo yra vienintelis paveldėtojas.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė. Vadovaudamasis Reglamento (ES) Nr. 650/2012⁴ ir Reglamento (ES) Nr. 1329/2014⁵ nuostatomis, teismas darė išvadą, kad Europos paveldėjimo pažymėjime turi būti duomenys, kurie yra būtini pagal valstybės narės, kurioje tvarkomas registras, taigi, Lietuvos Respublikos, teisę. Nepagrįstais laikyti pareiškėjo argumentai, kad nekilnojamąjį daiktą identifikuojančių duomenų nustatymas yra galimas ir pačiame pareiškėjo pateiktame prašyme.

Bylą nagrinėjusi LVAT išplėstinė teisėjų kolegija kreipėsi į ESTT, prašydama priimti prejudicinį sprendimą ir išaiškinti, ar Reglamento (ES) Nr. 650/2012 1 straipsnio 2 dalies I punktas ir 69 straipsnio 5 dalis turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas nėra draudžiamos nekilnojamojo turto buvimo vietos valstybės narės teisės normos, pagal kurias Europos paveldėjimo pažymėjimo pagrindu įregistruoti nuosavybės teisės Nekilnojamojo turto registre galima tik tuo atveju, jei Europos paveldėjimo pažymėjime nurodyti visi įregistravimui būtini duomenys.

Vadovaudamasi ESTT 2023 m. kovo 9 d. sprendime byloje *Registrų centras, C-354/21*, pateiktu išaiškinimu, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija apibendrino, kad Reglamentu (ES) Nr. 650/2012 Sąjungos teisės aktų leidėjas nesiekė Sąjungos lygiu suderinti nekilnojamojo turto registravimui keliamų teisinių reikalavimų, atitinkamai jų reglamentavimą palikdamas valstybių narių kompetencijai. Atsižvelgiant į tai, konstatuota, kad nagrinėtame kontekste teisiškai nereikšminga laikytina aplinkybė, kokios valstybės narės teisė yra taikoma palikėjo palikimo paveldėjimui – daiktinių teisių į nekilnojamąjį turtą registravimo sąlygas ir tvarką nustato turto buvimo vietos valstybės narės nacionalinė teisė. Vadinasi, siekiant įvertinti Nekilnojamojo turto registro tvarkytojo veiksmų teisėtumą ir pagrįstumą, asmens, kuris kreipiasi su prašymu registruoti paveldėtą nekilnojamąjį turtą atžvilgiu, turi būti vadovaujama tokio turto registracijai taikomos jo buvimo vietos valstybės narės – nagrinėtu atveju Lietuvos Respublikos – teisės normomis.

Išplėstinė teisėjų kolegija taip pat nurodė, kad sprendžiant dėl paveldėto nekilnojamojo turto, esančio Lietuvoje, registravimui keliamų teisinių reikalavimų, nėra reikšminga tai, kad pagal paveldėjimo santykiams taikytiną kitos ES valstybės narės teisę Europos paveldėjimo pažymėjimo adresatas yra vienintelis universalus įpėdinis. Ši teisinė aplinkybė nepaneigia Europos paveldėjimo pažymėjimą išduodančiosios kitos ES valstybės narės institucijos pareigos taikyti Reglamento (ES) Nr. 650/2012 68 straipsnio nuostatas bei laikytis Reglamento (ES) Nr. 1329/2014 nustatytų reikalavimų dėl Europos paveldėjimo pažymėjimo formos, *inter alia* (be kita ko) reikalavimo pateikti informaciją, kuri pagal turto buvimo vietos valstybės narės (Lietuvos Respublikos) teisės aktus yra būtina paveldėtam nekilnojamam turtui identifikuoti.

⁴ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 650/2012 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų paveldėjimo klausimais pripažinimo ir vykdymo bei autentiškų dokumentų paveldėjimo klausimais priėmimo ir vykdymo bei dėl Europos paveldėjimo pažymėjimo sukūrimo.

⁵ 2014 m. gruodžio 9 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1329/2014, kuriuo nustatomos formos, nurodytos Reglamente (ES) Nr. 650/2012.

Pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1195-662/2023
Teismo proceso Nr. 3-61-3-02205-2019-4
Procesinio sprendimo kategorijos: 1.2.2; 19.3.4

[Prieiga internete](#)

20. Civilinė atsakomybė už žalą, atsiradusią dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų

20.5. Kiti su civiline atsakomybe susiję klausimai

20.5.1. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių asmenų skundų dėl žalos atlyginimo už netinkamas kalinimo sąlygas nagrinėjimas

Dėl profesinės karo tarnybos kario atskiro laikymo nuo kitų nuteistųjų

Nagrinėtoje byloje spręstas ginčas kilo dėl neturtinės žalos, kurią pareiškėjas kildino iš Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos (toliau – Pravieniškių PN-AK) neteisėtų veiksmų, pagal BVK 70 straipsnio 3 dalį (redakcija, galiojusi iki 2023 m. sausio 1 d.⁶) neizoliavus jo, kaip buvusio profesinės karo tarnybos kario, nuo kitų nuteistųjų, atlyginimo. Pirmosios instancijos teismas, šiuo aspektu nenustatęs Pravieniškių PN-AK neteisėtų veiksmų, pareiškėjo skundą atmetė.

LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi byloje nustatytas aplinkybes ir ginčiui aktualų teisinį reguliavimą, kritiškai vertino pareiškėjo argumentus, kad jis, kaip buvęs karys, dalyvavęs tarptautinėje operacijoje, turėjo būti laikomas „valdžios ir valdymo institucijų pareigūnu“. Šiuo aspektu pažymėta, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai rėmėsi Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimu „Dėl kai kurių teisės aktų, kuriais reguliuojami valstybės tarnybos ir su ja susiję santykiai, atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams“ bei nurodė, kad valstybės valdžią vykdančios institucijos nurodytos Konstitucijos 5 straipsnio 1 dalyje, kurioje nustatyta, kad valstybės valdžią Lietuvoje vykdo Seimas, Respublikos Prezidentas ir Vyriausybė, Teismas. Šiame nutarime taip pat išskirti kiti subjektai, tarp kurių pareiškėjas nepatenka (be kita ko, Seimo kontrolieriai, Generalinė prokuratūra ir teritorinės prokuratūros, Valstybės kontrolė, Lietuvos bankas, saugumo tarnyba, kariuomenės vadas, Vyriausioji rinkimų komisija). Taigi, teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo vertinimu, kad pareiškėjas negali būti laikomas valdžios ir valdymo institucijų pareigūnu, todėl apeliacinio skundo argumentai šiuo aspektu atmesti.

Teisėjų kolegija taip pat kritiškai vertino pareiškėjo argumentus dėl Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo taikymo ginčo atveju ir atkreipė dėmesį, kad šiuo įstatymu, kuris yra specialusis teisės aktas, siekiama sudaryti sąlygas atskleisti valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų ir šio įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje nurodytų asmenų privačius interesus, užtikrinti, kad priimant sprendimus pirmenybė būtų teikiama viešiesiems interesams, ir užkirsti kelią kilti interesų konfliktams bei plisti korupcijai (Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 1 str.). Šis įstatymas nereguliuoja teisinių santykių, susijusių su bausmių vykdymo sistema ir pareiškėjo statusu, kaip jis suprantamas byloje susiklosčiusių santykių pagrindu (BVK 70 str. 3–4 d.). Be to, teisėjų kolegija pažymėjo, kad pagal Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 21 straipsnio 2 dalį kario statusą nustato šis ir kiti kariuomenės veiklą bei karo tarnybą reglamentuojantys įstatymai, statutai ir kiti teisės aktai; išskyrus įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytus atvejus, darbo ir valstybės tarnybos santykius reglamentuojantys įstatymai ir kiti teisės aktai kariams netaikomi. Atitinkamai Valstybės tarnybos įstatymo 5 straipsnio 6 dalies 4 punkte reglamentuota, kad šis įstatymas netaikomas profesinės karo tarnybos kariams. Todėl pareiškėjo teiginiai, kad jis turi būti laikomas valstybės tarnautoju, taip pat atmesti.

Teisėjų kolegija pabrėžė, kad nors pareiškėjas neturtinę žalą kildino iš neteisėtų atsakovo atstovo veiksmų neužtikrinus jo izoliuoto laikymo nuo kitų nuteistųjų, byloje nebuvo pateikta duomenų, jog jis būtų kreipęsis į įstaigos administraciją su prašymais izoliuoti jį nuo kitų nuteistųjų dėl pareiškėjo buvusio statuso ir (ar) į psichologus dėl dvasinių išgyvenimų, orumo pažeminimo, dvasinių kančių, fizinio skausmo, diskomforto, kuriuos būtų patyręs dėl kitų nuteistųjų smurto, diskriminavimo, tyčiojimosi, mobingo ar dėl to, kad nėra izoliuojamas nuo kitų nuteistųjų. Pareiškėjui įrodymais ar pagrįstais argumentais nepatvirtinus šių aplinkybių, t. y. neįrodžius, kad jam dėl jo buvusio statuso ar kitų aplinkybių kilo grėsmė / buvo nesaugu bausmę atlikti su kitais nuteistaisiais

⁶ Iš esmės analogiška nuostata įtvirtinta šiuo metu galiojančios redakcijos BVK (2022 m. birželio 28 d. įstatymo Nr. XIV-1196 redakcija) 74 straipsnio 1 dalies 4 punkte.

(jo neizolijuojant pagal BVK 70 str. 3–4 d.), teisėjų kolegija sprendė, kad nėra pagrindo nesutikti su pirmosios instancijos teismo išvada, jog pareiškėjas neįrodė ne tik atsakovo atstovo neteisėtų veiksmų, tačiau ir kilusios žalos.

Atsižvelgiant į tai, pareiškėjo apeliacinis skundas atmetas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2023 m. gegužės 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. TA-413-629/2023

Teismo proceso Nr. 3-62-3-00683-2022-7

Procesinio sprendimo kategorija 20.5.1

[Prieiga internete](#)

Dėl pareigos užtikrinti apsaugą nuo tiesioginių saulės spindulių Laisvės atėmimo vietų ligoninės palatose

Šioje byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl neturtinės žalos, kurią pareiškėjas, be kita ko, kildino iš to, kad Laisvės atėmimo vietų ligoninėje (toliau – LAVL) jis buvo laikomas gyvenamojoje patalpoje (palatoje), kurioje nebuvo užuolaidų, atlyginimo.

Pirmosios instancijos teismas šiuo aspektu nenustatė LAVL neteisėtų veiksmų, todėl pareiškėjo skundo argumentus dėl neįrengtų užuolaidų atmetė.

LVAT teisėjų kolegija nesutiko su tokiu pirmosios instancijos teismo vertinimu ir pažymėjo, kad Higienos normos HN 47:2011⁷ 42 punkte įtvirtinta, jog įstaigos patalpos, kuriose teikiamos diagnostikos, gydymo, reabilitacijos ir (ar) slaugos paslaugos, turi būti apsaugotos nuo tiesioginių saulės spindulių. Taigi pirmosios instancijos teismo išvada, kad teisės aktai, įskaitant Higienos normą HN 47:2011, nenustato, jog LAVL kamerų tipo palatose ant langų turi būti įrengtos užuolaidos, roletai ar kt., nepaneigia pareiškėjo pretenzijų, jog palatoje, kurioje jis buvo laikomas, nebuvo apsaugos nuo tiesioginių saulės spindulių, nors jam tokia apsauga turėjo būti užtikrinta.

Remiantis pareiškėjo paaiškinimais, ginčo palatoje užuolaidų nebuvo 2022 m. liepos 20–26 d. Pagal atsakovo pateiktus dokumentus, užuolaidos buvo skalbiamos nuo nežinomos datos iki 2022 m. liepos 28 d. Byloje nebuvo paaiškinimų, kodėl vieną savaitę (mažiausiai) ginčo palatoje nebuvo užtikrinta paciento apsauga nuo tiesioginių saulės spindulių. Atsižvelgdama į tai, teisėjų kolegija konstatavo Higienos normos HN 47:2011 42 punkto pažeidimą.

Kadangi byloje taip pat buvo nustatyti kiti pažeidimai, pareiškėjo apeliacinis skundas tenkintas iš dalies, pakeičiant pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priteisiant pareiškėjui neturtinės žalos atlyginimą.

2023 m. gegužės 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. TA-480-520/2023

Teismo proceso Nr. 3-62-3-01913-2022-4

Procesinio sprendimo kategorija 20.5.1

[Prieiga internete](#)

21. Valstybės tarnautojo statuso įgijimas, pasikeitimas, praradimas ir atsakomybė

21.1. Priėmimas į valstybės tarnybą

Dėl asmens nepriekaištingos reputacijos, kaip Vidaus tarnybos statuto 16 straipsnio 1 dalies 7 punkto taikymo pagrindo, vertinimo

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – Departamentas) direktoriaus įsakymo, kuriuo pareiškėjas, laimėjęs konkursą į Departamento Veiklos organizavimo skyriaus patarėjo pareigas, neskirtas į šias pareigas, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad skundžiamas įsakymas yra teisėtas ir pagrįstas, kadangi, nors pareiškėjas formaliai atitiko nepriekaištingos reputacijos reikalavimus, buvo įžvelgti neigiami aspektai, sietini su jam anksčiau paskirta nuobauda – atleidimu iš tarnybos.

---

⁷ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. V-737 patvirtinta Lietuvos higienos norma HN 47:2011 „Asmens sveikatos priežiūros įstaigos: bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“.

Byloje nustatyta, kad skundžiamu įsakymu atsakovas nusprendė neskirti konkursą laimėjusio pareiškėjo į pareigas vadovaudamasis Valstybės tarnybos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 5 punktu, numatančiu, kad į valstybės tarnautojo pareigas negali būti priimtas asmuo „kitų įstatymų nustatytais atvejais“, Vidaus tarnybos statuto 7 straipsnio 4 dalimi, pagal kurią „karjeros valstybės tarnautojams, tarnaujantiems ir siekiantiems tarnauti statutinėse įstaigose, taikomos šio statuto 11 straipsnio 2 dalies 2 punkto ir 16 straipsnio 1 dalies 5 ir 7 punktų nuostatos“, taip pat atsižvelgdamas į Departamento Imuniteto skyriaus tikrinimo išvadą, kurioje nurodyta, jog pareiškėjas „formaliai atitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimus, tačiau įžvelgtini neigiami aspektai – asmens padarytas pažeidimas traktuotinas kaip nesuderinamas su bausmių vykdymo sistemoje taikomomis vertybėmis, veiklos skaidrumo politika bei teigiamo įvaizdžio formavimu“. Ginčijamą įsakymą Departamentas grindė Vidaus tarnybos statuto 16 straipsnio 1 dalies 7 punktu, pagal kurį „į vidaus tarnybą negali būti priimtas asmuo: <...> 7) apie kurį yra nustatyta kitų patikrintų kompromituojančių duomenų“. Tokiais duomenimis atsakovas laikė byloje neginčytą faktą, kad pareiškėjas 2017 metais, eidamas Kauno tardymo izoliatoriaus direktoriaus pareigas, padarė tris šiurkščius tarnybinius nusižengimus, už kuriuos jam buvo skirta griežčiausia tarnybinė nuobauda – atleidimas iš pareigų, bei išimtinai su paminėtų pažeidimų turiniu susijusias aplinkybes. Pareiškėjui dalyvaujant konkurse Departamento Veiklos organizavimo skyriaus patarėjo pareigoms užimti nuo minėtų tarnybinių nusižengimų padarymo buvo praėję daugiau kaip 3 metai ir atsakovas laikė, jog pareiškėjas atitinka nustatytus nepriekaištingos reputacijos reikalavimus.

Sistemiškai įvertinusi Vidaus tarnybos statuto 16 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą teisinį reguliavimą, LVAT teisėjų kolegija darė išvadą, kad: (i) šioje dalyje įtvirtinami pagrindai, kuriems esant asmuo (net ir laimėjęs atitinkamą konkursą užimti valstybės tarnautojo pareigas) negali būti priimamas į valstybės tarnybą (vidaus tarnybą); (ii) tokių pagrindų sąrašas nėra baigtinis, t. y. be konkrečiai Vidaus tarnybos statuto 16 straipsnio 1 dalies 1–6 punktuose nurodytų pagrindų, asmuo į valstybės tarnybą (vidaus tarnybą) negali būti priimamas ir tais atvejais, kai apie asmenį „yra nustatyta kitų patikrintų kompromituojančių duomenų“ (Vidaus tarnybos statuto 16 str. 1 d. 7 p.); (iii) Vidaus tarnybos statuto 16 straipsnio 1 dalies 7 punkte nurodytais „kitais patikrintais kompromituojančiais duomenimis“ negali būti pripažintos faktinės aplinkybės, kurios, kaip nustatyta apžvelgiamoje byloje, yra reikšmingos konstatuojant asmens nepriekaištingą reputaciją (Vidaus tarnybos statuto 16 str. 1 d. 1 p., 9 str. 2 d.).

LVAT konstatavo, jog atsakovas, spręsdamas, ar konkursą laimėjęs pareiškėjas galėjo būti paskirtas į pareigas, esant nustatytai aplinkybei, jog jis 2017 metais, eidamas Kauno tardymo izoliatoriaus direktoriaus pareigas, padarė tris šiurkščius tarnybinius nusižengimus, už kuriuos jam buvo skirta griežčiausia tarnybinė nuobauda – atleidimas iš pareigų, ir ar dėl išimtinai su paminėtų tarnybinių pažeidimų turiniu susijusių aplinkybių pareiškėjas gali užimti laimėtas valstybės tarnautojo pareigas, turėjo taikyti ne Vidaus tarnybos statuto 16 straipsnio 1 dalies 7 punktą, o šio straipsnio 1 dalies 1 punktą kartu su 9 straipsnio 2 dalies 4 punktu, pagal kurį asmuo nelaikomas nepriekaištingos reputacijos asmeniu, jeigu jis *inter alia* (be kita ko) buvo atleistas iš valstybės tarnybos už tarnybinį nusižengimą ir nuo šio atleidimo dienos nebuvo praėję 3 metai. Taigi, pagal Vidaus tarnybos statuto 9 straipsnio 2 dalies 4 punktą, asmuo laikomas esančiu nepriekaištingos reputacijos, kai nuo jo atleidimo iš valstybės tarnybos už tarnybinį nusižengimą dienos yra praėję daugiau nei 3 metai ir pagal Vidaus tarnybos statuto 16 straipsnio 1 dalies 1 punktą tokiam asmeniui nebetaikomi ribojimai patekti į vidaus tarnybą.

LVAT tenkino pareiškėjo apeliacinį skundą.

2023 m. gegužės 17 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1344-821/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02484-2021-6

Procesinio sprendimo kategorija 21.1

[Prieiga internete](#)

23. Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimai

23.4. Kiti su Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimais susiję klausimai

Dėl išimčių, kurioms esant juridinio asmens veiksmai nelaikomi lobistine veikla

Pareiškėjas Lietuvos ūkininkų sąjunga (toliau – Sąjunga) kreipėsi į teismą, prašydamas panaikinti atsakovo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (toliau – VTEK) sprendimo dalį, kuria pripažinta, kad Sąjunga,

nebūdama įrašyta į lobistų sąrašą, raštu kreipdamasi ir žemės ūkio ministru bei aplinkos ministru pateikdama konkretų pasiūlymą pakeisti Aprašo⁸ nuostatas, vykdė neteisėtą lobistinę veiklą.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, nustatęs, kad VTEK skundžiamame sprendime pagrįstai Sąjungos veiksmus vertino kaip lobistinę veiklą ir kad pareiškėjas, nebūdamas įrašytas į lobistų sąrašą ir nedeklaravęs lobistinės veiklos, vykdė neteisėtą lobistinę veiklą.

Įvertinusi byloje nustatytas aplinkybes, LVAT teisėjų kolegija darė išvadą, kad pareiškėjo kreipimasis raštu į žemės ūkio bei aplinkos ministrus atitiko Lobistinės veiklos įstatymo 7 straipsnio 6 punkte⁹ nustatytą išimtį, kuria lobistine veikla nelaikoma juridinio asmens pareikšta nuomonė dėl teisėkūros. LVAT pažymėjo, jog minėtoje teisės normoje įstatymų leidėjas aiškiai suformulavo išimtį, kas nelaikoma lobistine veikla (juridinio asmens nuomonė) ir šios išimties dvi išimtys, į kurias pareiškėjas nepateko, kadangi pareiškėjas neparengė konkretaus teisės akto projekto ir nesiūlė inicijuoti jo svarstymo teisės aktų nustatyta tvarka, byloje taip pat nebuvo duomenų, kad pareiškėjas buvo juridinis asmuo, atstovaujantis ir (ar) vienijantis verslo tikslų siekiančius juridinius asmenis ar tokius juridinius asmenis vienijančias asociacijas. Pagal įstatų 1.1 papunktį Sąjunga vienija Lietuvos ūkininkus ir su ūkininkavimu susijusių bei ūkininkavimu besidominčių asmenų asociacijas, o pagal Ūkininko ūkio įstatymo 2 straipsnio 2 punktą ūkininkas – fizinis asmuo, kuris vienas arba su partneriais verčiasi žemės ūkio veikla ir miškininkyste, jo ūkis yra įregistruotas Ūkininkų ūkių registre.

LVAT konstatavo, kad atsakovas ir pirmosios instancijos teismas nepagrįstai pripažino pareiškėją vykdžius neteisėtą lobistinę veiklą ir pažeidus Lobistinės veiklos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies nuostatas, todėl tenkino pareiškėjo apeliacinį skundą – panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino skundžiamą VTEK sprendimo dalį, ir priteisė pareiškėjui jo patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.

2023 m. gegužės 24 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-992-1047/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03572-2021-5

Procesinio sprendimo kategorija 23.4

[Prieiga internete](#)

24. Vietos savivalda

24.6. Savivaldybių administracinė priežiūra

Dėl savivaldybės mero įgaliojimų nustatyti reikalavimą, kad savivaldybės švietimo įstaigų vadovas mokėtų tautinės mažumos kalbą, kuria toje švietimo įstaigoje yra mokomi vaikai

Pareiškėjas Vyriausybės atstovas Vilniaus ir Alytaus apskrityse (toliau – Vyriausybės atstovas) kreipėsi į teismą su pareiškimu, prašydamas įpareigoti Vilniaus rajono savivaldybės merą pakeisti Švietimo įstaigų vadovų pareigybės aprašymus ir panaikinti jų 11.7 punktuose nustatytą specialųjį reikalavimą labai gerai mokėti tautinių mažumų mokomąją (lenkų, rusų) kalbą, kaip prieštaraujantį Švietimo įstatymo 59 straipsnio 2 daliai bei Kvalifikacinių reikalavimų aprašo¹⁰ 4.6 ir 4.7 punktams.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo pareiškimą, konstatavęs, kad Vilniaus rajono savivaldybės meras, kaip švietimo įstaigos vadovą į pareigas priimančias asmuo, turi teisę pareigybės aprašyme nurodyti ne tik teisės aktuose nustatytą kvalifikacinį reikalavimą mokėti vieną iš užsienio kalbų, bet ir mokėti tą kalbą, kuria atitinkamoje švietimo įstaigoje yra mokomi vaikai.

LVAT pažymėjo, jog Vilniaus rajono savivaldybės mero potvarkiais patvirtintais švietimo įstaigų vadovų pareigybės aprašymais švietimo įstaigų vadovams, be kita ko, pavesta užtikrinti bendradarbiavimu grįstus santykius, informuoti švietimo įstaigos bendruomenės narius, bendradarbiauti su mokinių tėvais, nagrinėti

⁸ Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. D1-367/3D-342 patvirtintas Mėšlo ir sрутų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašas.

⁹ Lobistine veikla nelaikoma juridinio asmens pareikšta nuomonė dėl teisėkūros, išskyrus atvejus, kai juridinis asmuo parengia konkretų teisės akto projektą ir siūlo inicijuoti šio teisės akto projekto svarstymą teisės aktų nustatyta tvarka arba kai nuomonė dėl teisėkūros reiškia juridinis asmuo, kuris atstovauja ir (ar) vienija verslo tikslų siekiančius juridinius asmenis ar tokius juridinius asmenis vienijančias asociacijas.

¹⁰ Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-1194 patvirtintas Kvalifikacinių reikalavimų valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovams aprašas

švietimo įstaigos bendruomenės narių prašymus, pareiškimus, skundus ir kt. Valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų steigėjai turi teisę pasirinkti kvalifikacinius reikalavimus, labiausiai atitinkančius švietimo įstaigos veiklos pobūdį, tikslus, teikiamas paslaugas ir nurodyti juos įstaigos vadovo pareigybės aprašyme. Nagrinėtu atveju nustatytą papildomą specialųjį reikalavimą (tautinių mažumų kalbos mokėjimą) LVAT vertino, kaip susijusį su biudžetinės įstaigos darbuotojo pareigybei priskiriamų funkcijų specifika, todėl sprendė, kad jis negali būti laikomas neteisėtu ir diskriminaciniu. Pagal reglamentavimą ir teismų praktiką Vilniaus rajono savivaldybės meras, kaip švietimo įstaigos vadovą į pareigas priimantis asmuo, turėjo teisę pareigybės aprašymuose nurodyti ne tik Kvalifikacinių reikalavimų apraše nustatytą kvalifikacinį reikalavimą mokėti vieną iš užsienio kalbų (anglų, prancūzų ar vokiečių), bet ir reikalavimą mokėti tą tautinių mažumų kalbą, kuria atitinkamoje švietimo įstaigoje mokomi vaikai.

LVAT atmetė Vyriausybės atstovo apeliacinį skundą.

2023 m. gegužės 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-342-789/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00432-2021-7

Procesinio sprendimo kategorija 24.6

[Prieiga internete](#)

27. Visuomenės informavimas

27.1. Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos sprendimai

Dėl jau viešai prieinamų asmens duomenų skelbimo socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje ir asmens viešumo dėl jo užimamų pareigų

Trečiasis suinteresuotas asmuo Visuomenės informavimo etikos komisijai pateikė skundą su prašymu įvertinti R. V. (toliau – pareiškėjas) publikacijos, paskelbtos www.delfi.lt, atitikimą Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodekso nuostatomis, į ką reaguodamas R. V. savo socialinio tinklo „Facebook“ paskyros įrašė (toliau – įrašas) paskelbė trečiojo suinteresuoto asmens vardą, pavardę, adresą, darbovietę, pareigas bei informaciją apie pateiktą skundą. Dėl įrašo trečiajam suinteresuotam asmeniui pateikus skundą Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybai, ši nusprendė įspėti pareiškėją dėl Visuomenės informavimo įstatymo pažeidimo bei pareikalauti pašalinti pažeidimą (iš socialinio tinklo „Facebook“ paskyros pašalinti teisę į privatumą pažeidžiančią informaciją), taip pat pareikšti papeikimą. Pareiškėjui kreipusis į teismą, Vilniaus apygardos administracinis teismas jo skundą tenkino ir ginčytą sprendimo dalį panaikino.

Vertindama pusiausvyrą tarp pareiškėjo ir duomenų apsaugos subjekto interesų, teisėjų kolegija pažymėjo, kad Įrašas, kuriame nurodyti vardas, pavardė ir užimamos pareigos, negali būti izoliuotai vertinamas nuo pareiškėjo publikacijos, paskelbtos Delfi portale, kurioje pareiškėjo pasirinktos raiškos priemonės, nors ir niekaip tiesiogiai nenukreiptos į trečiąjį asmenį, lėmė jo reakciją ir paskatino teisėtomis priemonėmis už galimai padarytą etikos normų pažeidimą siekti poveikio pareiškėjui, kaip publikacijos autoriui. Reaguojant į tokį teisinį faktą, pareiškėjo socialinio tinklo paskyroje pasirodė viešoji informacija, kurioje pareiškėjas išreiškė savo požiūrį, mintis ir komentarus apie bendro pobūdžio įvykius, turinčius visuomeninę reikšmę (*inter alia* (be kita ko) žurnalistų veiklą, jų atliekamą naujų visuomenę dominančių įvykių pristatymą ir komentavimą, kitų subjektų pasinaudojimą teise vėliau tai kvestionuoti žurnalistų etikos priežiūrą atliekančioje institucijoje), ir nurodė minėtuosius trečiojo asmens duomenis. Apžvelgiamu atveju asmens, kurio veiksmai, nors ir neabejotinai teisėti, inspiravo pareiškėjo pateiktos viešosios informacijos pasirodymą, visiškas nepersonalizavimas (abstrahavimas) eliminuotų socialinio tinklo paskyroje teikto reportažo turinio sąsajumą su aktualiais įvykiais bei faktais, tuo metu buvusiais itin aktyvios bendrojo (viešojo) intereso diskusijos dalyku, ir prarastų bet kokią loginę tokios publikacijos prasmę.

Teisėjų kolegija kritiškai įvertino pirmosios instancijos teismo argumentus, kuriais trečiasis suinteresuotas asmuo pripažintas viešuoju asmeniu išimtinai vien dėl jo vadovaujamos bendrovės dalyvavimo viešuosiuose pirkimuose fakto. Dalyvavimas viešuosiuose pirkimuose, aptariamam atveju neturįs jokių, net ir netiesioginių, objektyvaus ryšio su inicijuota viešąja diskusija, negali pateisinti teisės į privataus gyvenimo apsaugą ir asmens duomenų apsaugos suvaržymų. Tačiau teisėjų kolegija taip pat nematė teisinio pagrindo paneigti tokios trečiojo suinteresuoto asmens teisinės padėties apskritai, kadangi jis yra neformalaus suaugusiųjų švietimo įstaigos direktorius, o ši bendrovė įrašyta į valstybės tarnautojų mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo įstaigų sąrašą. Taigi, trečiojo suinteresuoto asmens nuolatinė veikla turi reikšmės viešiesiems reikalams.

Teisėjų kolegija taip pat pažymėjo, kad įrašo individualizavimas, kvestionuojantis skundą pateikusio asmens esą galimus ryšius su anksčiau Delfi portale skelbtoje publikacijoje nagrinėta viešojo intereso diskusijos tema (atskirais jos elementais), neišvengiamai reikalauja minimalios tokio asmens (įskaitant jo darbovietės) personalizacijos, kad publikacijos tikslas galėtų būtų pasiektas. Be to, su publikacijoje nurodytais asmens duomenimis gali susipažinti neribotas asmenų skaičius. Tai leidžia konstatuoti duomenys, skelbiami interneto adresu <https://rekvizitai.vz.lt/>. Iš bylos medžiagos nematyti, kad trečiasis suinteresuotas asmuo būtų kvestionavęs, jog šių duomenų viešas paskelbimas internete be jokių priegios apribojimų, sukelia neproporcingą saugomų asmens duomenų suvaržymą. Nenurodyti ir jokie argumentai, ar pati ginčijama publikacija sudarė prielaidas piktnaudžiavimui informacija apie trečiąjį suinteresuotą asmenį (pavyzdžiui, sudarė bauginimo, priekabiavimo, sukčiavimo ir panašias rizikas) arba atskleidė informaciją apie tam tikrus jautrius šio duomenų subjekto privataus gyvenimo aspektus. Ginčo dėl duomenų atitikties tikrovei byloje taip pat nebuvo. Be to, viešai skelbiama duomenų visuma (apimtis) nepasikeitė – viešinamų trečiojo suinteresuoto asmens duomenų (vardo, pavardės ir pareigų) visuma nesukūrė prielaidų susidaryti itin išsamų duomenų subjekto privataus gyvenimo vaizdą. Taigi bylos duomenys nepatvirtino, jog saugomų asmens duomenų suvaržymo sunkumas padidėjo dėl asmens duomenų, kurių viešas paskelbimas ginčytas nagrinėtoje byloje, sukulto kumuliacinio pobūdžio.

Atsižvelgdama į tai, teisėjų kolegija kitais motyvais, nei sprendime išdėstė pirmosios instancijos teismas, nusprendė, jog pareiškėjo skundas tenkintinas, o apeliacinis skundas atmestinas.

2023 m. gegužės 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-497-415/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02118-2021-0

Procesinio sprendimo kategorija 27.1

[Prieiga internete](#)

29. Nacionalinių, Europos Sąjungos ir užsienio institucijų finansinė parama

29.1. Paraiškų administravimas

29.1.2. Išmokų sumažinimas arba neskyrimas, kai nesilaikoma teisės akto reikalavimų

Dėl sprendimo susigrąžinti paramą senaties termino skaičiavimo, kai dėl paramos gavėjo veiksmų tyrimą buvo pradėjusi Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnyba

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros sprendimo, kuriuo pareiškėjui taikyta visos išmokėtos paramos sumos susigrąžinimo sankcija, nutraukiant paramos sutartį. Pareiškėjas, be kita ko, teigė, kad Nacionalinė mokėjimo agentūra praleido senaties terminą priimti sprendimą, nes pagal 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamento Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (toliau – Reglamentas) 3 straipsnio 1 dalies ketvirtąją pastraipą absoliutus patraukimo atsakomybėn senaties terminas yra 8 metai, o nuo padaryto pažeidimo (keramikos įrangos pirkimo–pardavimo sutarties pasirašymo 2013 m. rugsėjo 3 d.) iki sprendimo priėmimo (2021 m. lapkričio 18 d.) praėjo daugiau nei 8 metai. Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė kaip nepagrįstą.

LVAT teisėjų kolegija, vadovaudamasi ESTT praktikoje esančiais išaiškinimais, pažymėjo, kad sprendimas susigrąžinti visą paramos sumą yra suprantamas kaip Reglamento 4 straipsnyje nurodyta administracinė priemonė, kuriai taikoma Reglamento 3 straipsnio 1 dalis. Tokių pažeidimų, už kuriuos nustatomos administracinės priemonės, kaip jos suprantamos pagal Reglamento 4 straipsnį, senaties terminas yra ketveri metai; toks terminas pradedamas skaičiuoti nuo tokių pažeidimų padarymo dienos, atsižvelgiant į Reglamento 3 straipsnio 1 dalies trečioje pastraipoje numatytus senaties termino eigą nutraukiančius veiksmus ir laikantis 3 straipsnio 1 dalies ketvirtoje pastraipoje įtvirtinto maksimalaus laikotarpio.

Patraukimo atsakomybėn senaties terminą gali nutraukti kelių kompetentingų valstybės institucijų taikomos priemonės. Ši valstybės narės nuožiūra suteikti įgaliojimus skirtingoms institucijoms yra ribojama sąlygos, kad valstybės taip nedaro neigiamos įtakos veiksmingam Sąjungos teisės taikymui. Tai, kad paramos skyrimo, pažeidimų tyrimo ir suteiktos finansinės paramos, jei ji neteisėtai gauta pažeidžiant Sąjungos finansinius interesus, išieškojimo funkcijos yra padalytos tarp kelių kompetentingų nacionalinių institucijų, nėra neįprasta praktika. Lietuvos įstatymų leidėjas yra suteikęs įgaliojimus Europos Sąjungos finansinės paramos srityje ne vienai viešosios valdžios institucijai. Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnybos (toliau – FNTT) įgaliojimai tirti pažeidimus, susijusius su Sąjungos finansinės paramos lėšų gavimu, patenka į Reglamento 3 straipsnio 1 dalies trečiosios pastraipos taikymo sritį ir ji pripažinta kompetentinga institucija šios nuostatos prasme. Apžvelgiamu

atveju ikiteisminis tyrimas dėl pareiškėjo padarytų pažeidimų buvo pradėtas 2016 m. lapkričio 7 d. Šį tyrimą atliko FNTT. Vertinant, ar šis FNTT tyrimas laikytinas susijusiu su byloje vertinamais konkrečiais atsakovo konstatuotais pažeidimais, pažymėta, kad pagal ESTT žodžių junginys „su pažeidimo tyrimu ar teisiniu nagrinėjimu susijęs veiksmas“, kaip jis suprantamas pagal Reglamento 3 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą, reiškia, kad senaties terminas neatliktų teisinio saugumo funkcijos ir kad tokia funkcija nebūtų visiškai įgyvendinta, jei šis terminas galėtų būti nutrauktas dėl kiekvieno nacionalinės administracijos bendro patikrinimo, neturinio ryšio su įtarimais padarius pažeidimus, susijusiais su pakankamai konkrečiai apibrėžtomis operacijomis. Visgi šiuo atveju įvertinta, jog FNTT tyrimas dėl pareiškėjo veiksmų buvo pakankamai konkretus ir apibrėžtas, atliktas dėl jo vykdyto projekto, ir turįs ryšį su įtarimais padarius pažeidimą, kad jį būtų galima suprasti kaip įvykį, dėl kurio senaties termino skaičiavimas nutrūko. Taigi FNTT pradėjus ikiteisminį tyrimą 2016 m. lapkričio 7 d. (dar nepaėjus 4 metams nuo keramikos įrangos pirkimo–pardavimo sutarties pasirašymo) senaties eiga nutrūko Reglamento 3 straipsnio 1 dalies 3 pastraipos prasme.

FNTT buvo kompetentinga institucija Reglamento nuostatų prasme (kaip suponuoja ankstesnė LVAT praktika), o jos pradėtas tyrimas ne tik buvo kompetentingos institucijos su pažeidimo tyrimu susijęs veiksmas Reglamento 3 straipsnio 1 dalies 3 pastraipos prasme, bet ir kompetentingos institucijos administracinės priemonės, kuria siekiama susigrąžinti neteisėtai įgytas sumas taikymas, vėliau virtęs iškelta baudžiamąja byla (dėl kurios ši administracinė procedūra sustojo, nes pasiekė teismą; ginčo dėl to, jog buvo iškelta bei išnagrinėta baudžiamoji byla, nebuvo), ir toks virsmas laikinai sustabdė (ar nutraukė) pradėtą administracinę procedūrą, kaip tai suprantama pagal Reglamento 3 straipsnio 1 dalies 4 pastraipą (ir 6 straipsnio 1 dalį). Tai reiškia, kad jokie terminai priimant sprendimą nebuvo praleisti (nei senaties, nei maksimalus 8 metų terminas).

Atsižvelgiant į tai, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2023 m. gegužės 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-607-662/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-05066-2021-5

Procesinio sprendimo kategorija 29.1.2

[Prieiga internete](#)

37. Bausmių vykdymo ir suėmimo sąlygos

37.3. Kalinamųjų ir suimtųjų teisės

Dėl leidimo nuteistajam dirbti darbą, kurio vieta yra už pataisos įstaigos teritorijos ribų, arba mokytis už pataisos įstaigos teritorijos ribų esančioje mokymo įstaigoje, arba dalyvauti įgyvendinant socialinės reabilitacijos priemones už pataisos įstaigos teritorijos ribų

Apžvelgiamu atveju ginčas kilo dėl Vilniaus pataisos namų (toliau – Vilniaus PN) direktoriaus sprendimo, kuriuo netenkintas pareiškėjo prašymas pagal BVK 154 straipsnį¹¹ (2019 m. birželio 27 d. įstatymo Nr. XIII-2264 redakcija) perkelti jį į specialiąją brigadą be sargybos, kad jis galėtų dirbti darbą už pataisos namų teritorijos ribų, ir Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – Kalėjimų departamentas) (teisių ir pareigų perėmėjas po reorganizacijos – Lietuvos kalėjimų tarnyba) sprendimo, kuriuo netenkintas pareiškėjo skundas dėl minėto Vilniaus PN direktoriaus sprendimo, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė konstatavęs, kad Vilniaus PN ir Kalėjimų departamento priimti sprendimai teisėti ir pagrįsti, Vilniaus PN direktoriui tinkamai įgyvendinus priskirtą diskrecijos teisę priimant tokio pobūdžio sprendimus.

LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi ginčui aktualias BVK nuostatas, pažymėjo, kad teisinis reguliavimas pataisos įstaigai suteikia teisę nuteistajam leisti dirbti darbą, kurio vieta yra už pataisos įstaigos teritorijos ribų, arba mokytis už pataisos įstaigos teritorijos ribų esančioje mokymo įstaigoje, arba dalyvauti įgyvendinant socialinės reabilitacijos priemones už pataisos įstaigos teritorijos ribų, jei nuteistasis atitinka visas BVK 154 straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas. Tačiau ši pataisos įstaigos diskrecijos teisė yra saistoma ir bendrųjų konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo,

¹¹ Panašiai terminuoto laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė laikinai išvykti iš bausmės atlikimo vietos dėl darbo, mokymosi ar resocializacijos reglamentuojama šiuo metu galiojančios reakcijos BVK 69 straipsnyje (2022 m. birželio 28 d. įstatymo Nr. XIV-1196 redakcija).

nepiktnaudžiavimo valdžia, asmens dalyvavimo priimant atitinkamus sprendimus, skaidrumo ir kt.). Kita vertus, ir nuteistojo formalus atitikimas BVK 154 straipsnio 1 dalyje nustatytoms sąlygoms savaime nelemia, kad jo teisė dirbti darbą, kurio vieta yra už pataisos įstaigos teritorijos ribų, arba mokytis už pataisos įstaigos teritorijos ribų esančioje mokymo įstaigoje, arba dalyvauti įgyvendinant socialinės reabilitacijos priemones už pataisos įstaigos teritorijos ribų visais atvejais turi būti garantuota, tai priklauso ir nuo konkrečių faktinių bei su nuteistuoju susijusių aplinkybių, kurios turi būti išdėstytos atitinkamame pataisos įstaigos sprendime. Būtent pataisos įstaigos administracija įgyvendina laisvės atėmimo bausmė atliekančių nuteistųjų socialinę reabilitaciją (BVK 136 str.).

Nagrinėtu atveju pareiškėjas atitiko beveik visas BVK 154 straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas, tačiau pirmosios instancijos teismas nustatė ir Vilniaus PN tai nurodė bei pagrindė skundžiamame sprendime, kad nors pareiškėjo nusikalstamo elgesio rizika yra vidutinė, buvo įvertinti ir teigiami pokyčiai, tačiau buvo nustatyta probleminė sritis, susijusi su pareiškėjo nepakankamu gebėjimu priimti nustatytas taisykles ir apribojimus, taigi, iš esmės konstatuota, kad pareiškėjas neatitinka 154 straipsnio 1 dalies 2 punkto reikalavimų (jo nusikalstamo elgesio rizika yra žema arba vidutinė ir nustatyta pažanga mažinant nusikalstamo elgesio riziką). Be to, iš bylos duomenų buvo matyti, kad pareiškėjas prašyme nenurodė konkretaus darbo, kurį nori dirbti, o abstrakčiai nurodė, kad prašo perkelti jį į specialų padalinį, pareiškėjas prašymo padavimo metu jau dirbo pataisos įstaigos suteiktą darbą – įstaigos bibliotekoje, o teismui pateiktas uždarnosios akcinės bendrovės raštas, kuriuo pažymima, kad bendrovė pareiškėją priims į darbą, surašytas jau po skundžiamo Vilniaus PN sprendimo priėmimo.

Atsižvelgusi į aptartą teisinį reguliavimą bei byloje susiklosčiusią faktinę situaciją, teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad atsakovas pagrįstai netenkino pareiškėjo prašymo, todėl byloje ginčytas Vilniaus PN sprendimas teisėtas ir pagrįstas, priimtas pataisos įstaigai tinkamai įgyvendinus įstatymu suteiktą diskrecijos teisę. Atitinkamai teisėtas ir pagrįstas Kalėjų departamento sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas dėl Vilniaus PN sprendimo atmestas.

Taigi, pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2023 m. gegužės 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eTA-253-556/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03564-2021-6

Procesinio sprendimo kategorijos: 37.4; 37.6

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTĮ nustatyta tvarka

43.5.1.1. Aktai ar veiksmai, dėl kurių negalima pateikti skundo administraciniam teismui

Dėl teismo administravimo veiklos, kaip ginčo dalyko

Pareiškėjai kreipėsi į teismą su skundu, prašydami: 1) panaikinti Utenos apylinkės teismo pirmininko įsakymą „Dėl priemokos už padidėjusį teisėjo darbo krūvį skyrimo ir išmokėjimo“; 2) priteisti iš Lietuvos Respublikos kompensaciją už padarytą turtinę žalą, kompensaciją už padarytą neturtinę žalą, 5 proc. dydžio metines palūkanas nuo priteistos sumos nuo bylos iškėlimo teisme dienos iki visiško sprendimo įvykdymo; 3) įpareigoti Utenos apylinkės teismą per 5 darbo dienas pasibaigus kiekvienam mėnesiui atlikti paskutinio mėnesio Utenos apylinkės teisme dirbančių teisėjų darbo krūvio pagal gautas naujas bylas ir jų vidurkio skaičiavimą nurodyta tvarka; 4) įpareigoti Utenos apylinkės teismą pasibaigus kiekvienam mėnesiui per 10 darbo dienų pateikti susipažinimui Utenos apylinkės teismo Visagino rūmų teisėjams Utenos apylinkės teisme dirbančių teisėjų darbo krūvio pagal gautas naujas bylas ir jų vidurkio skaičiavimą; 5) įpareigoti Utenos apylinkės teismą, nustačius Utenos apylinkės teismo Visagino rūmų teisėjų darbo krūvio pagal gautas bylas per praėjusį mėnesį padidėjimą, lyginant su darbo krūvio pagal gautas naujas bylas vidurkiu, per 5 darbo dienas perskirstyti Utenos apylinkės teismo Visagino rūmų naujas paeiliui gautas baudžiamąsias, civilines ir administracinio nusižengimo bylas kitiems rūmams priklausomai nuo darbo krūvio pagal gautas bylas padidėjimo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjų skundą atsisakė priimti ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, iš esmės atsižvelgęs į tai, kad skundo dalykas yra susijęs su administravimu teismuose, todėl negali būti pripažintas ginču dėl teisės viešojo administravimo srityje.

Atskirąjį skundą nagrinėjusi teisėjų kolegija pažymėjo, kad Lietuvos įstatymų leidėjas teismo administravimo klausimams Teismų įstatyme yra numatęs specialias nuostatas, todėl įvertinus Teismų įstatymo nuostatas, kad administravimas teismuose negali pažeisti teisėjų nepriklausomumo principo, teismų administravimas laikytinas specialia administravimo sritimi, kuri nėra sietina su klasikiniu viešuoju administravimu taip, kaip jis yra apibrėžiamas ir suprantamas pagal VAĮ bei ABTĮ nuostatas. Todėl skundo dalykas, susijęs su administravimu teismuose, negali būti pripažintas ginču dėl teisės viešojo administravimo srityje.

Pareiškėjai paskutiniaisiais trimis skundo reikalavimais dėl Utenos apylinkės teismo įpareigojimo atlikti veiksmus siekia, kad Utenos apylinkės teismas jų nurodytu būdu organizuotų darbą, paskirstytų darbo krūvį teisėjams, taip pašalinant Utenos apylinkės teismo administravimo trūkumus. Teisėjų kolegijos vertinimu, šie reikalavimai susiję su teismų administracinės veiklos vertinimu ir nėra susiję su viešojo administravimo sritimi, todėl reikalavimai dėl Utenos apylinkės teismo įpareigojimo atlikti veiksmus nepriskirtini administracinių teismų kompetencijai. Dėl to pirmosios instancijos teismas skundžiama nutartimi pagrįstai atsisakė priimti pareiškėjų paskutinius tris skundo reikalavimus.

Tačiau, pasak teisėjų kolegijos, teismo, kaip valstybės valdžią įgyvendinančios institucijos, darbe yra ir kitokios veiklos, kuri nėra tiesiogiai susijusi su teisingumo vykdymu bei pagal Teismų įstatymo nuostatas įgyvendinamu teismų administravimu. Atsižvelgusi į tai, teisėjų kolegija nesutiko, kad skundo reikalavimai panaikinti teismo pirmininko įsakymą dėl priemokos už padidėjusį teisėjo darbo krūvį skyrimo ir išmokėjimo, taip pat dėl turtinės ir neturtinės žalos atlyginimo nepriimtini nagrinėti teisme. Šiais reikalavimais pareiškėjai kelia ginčą dėl teisėjų darbo apmokėjimo bei turtinės ir neturtinės žalos atlyginimo, o tokio pobūdžio ginčai yra nagrinėtini teisme. Tik nagrinėjant bylą iš esmės, bus galima spręsti, ar yra materialinis teisinis pagrindas ginti, pareiškėjų manymu, pažeistas jų teises ar įstatymo saugomus interesus pasirinktu teisminės gynybos būdu. Dėl nurodytų motyvų teismo nutartis atitinkamai pakeista.

2023 m. gegužės 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-264-442/2023

Teisminio proceso Nr. 3-65-3-00125-2023-2

Procesinio sprendimo kategorijos: 43.5.1.1; 43.5.1.3

[Prieiga internete](#)

57.2. Bylinėjimosi išlaidų paskirstymas

57.2.2. Išlaidų paskirstymas, kai byla užbaigiama nepriėmus teismo sprendimo

Dėl išlaidų atlyginimo, kai apie administracinį sprendimą sužinoma pasikreipus į teismą gynybos

Pareiškėjai kreipėsi į teismą su skundu, prašydami įpareigoti atsakovą Vilniaus miesto savivaldybės administraciją atlikti prašomus veiksmus. Atsakovas atsiliepime nurodė, jog pareiškėjų reikalaujamas įsakymas buvo priimtas dar 2022 m. balandžio 12 d.

Pirmosios instancijos teismas, priėmęs pareiškėjų atsisakymą nuo skundo, bylą nutraukė ir atsižvelgdamas į tai, jog iki kreipimosi į teismą pareiškėjams nebuvo pranešta apie priimtą administracinį aktą ir pareiškėjai apie šį aktą sužinojo tik gavę atsakovo atsiliepimą į skundą, konstatavo, jog šiuo atveju bylinėjimosi išlaidos yra pagrįstos ir atlygintinos (ABTĮ 40 str. 2 d.). Atsakovas atskirajame skunde su pirmosios instancijos teismo išvada nesutiko, nurodydamas, kad priteistų bylinėjimosi išlaidų suma yra nepagrįsta, todėl pareiškėjo prašymas atmestinas arba bylinėjimosi išlaidų suma yra mažintina.

Byloje ginčas iš esmės kilo dėl to, jog atsakovas, priėmęs ginčo įsakymą, nepranešė ar kitaip neinformavo pareiškėjų dėl priimto akto iki proceso pirmosios instancijos teisme. Taigi nagrinėjant bylą, ginčo dalyko iš esmės neliko, nors, kaip šiame kontekste teisingai pastebėjo pirmosios instancijos teismas, pagal VAĮ 13 straipsnio 1 dalį asmenims, kuriems administracinis sprendimas turi tiesioginį poveikį, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo administracinio sprendimo priėmimo dienos raštu pranešama apie priimtą administracinį sprendimą pateikiant to sprendimo kopiją. Šiuo atveju būtent šios faktinės ir teisinės aplinkybės sąlygojo pareiškėjų kreipimąsi į teismą, siekiant teisinės gynybos.

Atsižvelgus į tai, šiuo atveju iš faktinių aplinkybių akivaizdu, kad pareiškėjo patirtos bylinėjimosi išlaidos susidarė dėl priežasčių, betarpiškai susijusių su ginčo kilimo aplinkybėmis – atsakovo neveikimu. Dėl to, teisėjų kolegijos vertinimu, atsakovo nepranešimas apie priimtą pareiškėjų teisėms ir pareigoms tiesioginį poveikį turintį aktą nepaisant aktyvių pareiškėjų veiksmų siekiant teisinės gynybos administracinėse institucijose (Seimo kontrolierių įstaigoje) ir kreipiantis į teismą neabejotinai pripažintini „svarbiomis aplinkybėmis“ Rekomendacijų¹² 2 punkto prasme, sąlygojusias susidariusias pareiškėjo bylinėjimosi išlaidas. Įvertinus tai, pareiškėjui priteista 1 680 Eur suma vertinta kaip atitinkanti teisingumo principą, šiuo atveju reikalaujantį visiškai atlyginti pareiškėjo patirtus finansinius netekimus dėl proceso pirmosios instancijos teisme.

Teisėjų kolegija konstatavo, kad nėra pagrindo keisti pirmosios instancijos teismo nutartį, atskirasis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo nutartis palikta nepakeista.

2023 m. gegužės 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-251-822/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02889-2022-6

Procesinio sprendimo kategorija 57.2.2

[Prieiga internete](#)

---

¹² Lietuvos advokatų tarybos 2004 m. kovo 26 d. nutarimu ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 patvirtintos Rekomendacijos dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą maksimalaus dydžio.